30 ՅՈՒՆԻՍ 2004 ՇԱԲԱԹ ՇԱԲԱԹԻ 120 (3042)

Azg Վազգ

Սադդամ Հուսեյնն այսօր կհանձնվի իրաքցիներին եւ վաղը կդատվի

Ամերիկյան իշխանությունների որոշմամբ Իրաքի նախկին նախագահ Սադդամ Հուսեյնը, ինչպես նաեւ նրա նախկին մերձավորներից 11 հոգի այսօր կհանձնվեն իրաքյան իշխանություններին եւ հաջորդ օրը, հինգշաբթի, կներկայանան հատուկ տribունալի առաջ՝ մարդկության դեմ ոճիրներ կատարելու մեղադրանքով: Հուսեյնի դեմ մեղադրական եզրակացությունն արդեն պատրաստ է՝ հուդ առաջնորդներից Բարզանիի գերդաստանի դեմ ոճիրներ, Քուվեյթի ներխուժում, Իրանի դեմ պատերազմական ոճիրներ, Իրաքի քաղաքացիների նկատմամբ տարբեր հանցանքներ:

Ամերիկյան կողմը հստակեցրեց, որ, այնուամենայնիվ, հանձնվելով հանդերձ իրաքյան իշխանություններին, Սադդամը մնալու է ամերիկացիների վերահսկողության տակ:

Թուրքիայի, ՆԱՏՕ-ի դերը դարաբաղյան կարգավորման հարցում կարող է ընդլայնվել

Դաշինքը հատուկ ուշադրություն է դարձնելու «ռազմավարական առումով կարեւոր Կովկասին եւ Միջին Ասիային»

ԹԱԹՈՒԼ ՀՈՎՀԱՆՅԱՆ
Ստամբուլ

ՆԱՏՕ-ի Ստամբուլի գագաթաժողովի կոմյունիկեում, որն ընդունվել է Եվրալանսյան խորհրդի նիստից հետո, նշվում է (հոդված 31), որ Հյուսիսատլանտյան դաշինքը հատուկ ուշադրություն է դարձնելու «ռազմավարական առումով կարեւոր Կովկասի եւ Միջին Ասիայի» տարածաշրջաններին: Եվրատլանտյան խորհուրդը ողջունել է Վրաստանի, Ադրբեջանի եւ Ուզբեկստանի որոշումը ՆԱՏՕ-ի հետ համագործակցություն հաստատելու մասին:

Մոտ ապագայում հավանական է, որ ՆԱՏՕ-ն հատուկ լիազոր կունենա Կովկասում եւ Միջին Ասիայում: Ամենայն հավանականությամբ, Կովկասում Հյուսիսատլանտյան դաշինքի լիազորի կենտրոնավայր կընտրվի Թբիլիսին: Տես էջ 3

Թուրքիայում անհետ կորած լեհ հայագետ ուսանողի որոնում է կազմակերպվում

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԻՆՖՈ: Շուրջ 65 հազար զլոտի է պահանջվում Թուրքիայի տարածքում Յագելոնյան համալսարանի պատմական ֆակուլտետի ուսանող Ռաֆալ Ենդրուշկի որոնումը կազմակերպելու համար:

Ինչպես հաղորդեց Կրակովի վանքի վանահայր Թադեուշ Իսահակյան-Զալեսկին, չնայած այն հանգամանքին, որ Թուրքիայի իշխանությունները պատրաստակամություն են հայտնել օգնելու Ռաֆալ Ենդրուշկի որոնման կազմակերպմանը եւ խոստացել են որոնման խումբ տրամադրել, գումար է անհրաժեշտ թարգմանչի, ուղեկցողի ծառայությունների եւ այլ ծախսերի համար: Ուսանողի ընկերները վճռականորեն են տրամադրված եւ մտադիր չեն հրաժարվել ընկերոջը փնտրելու համար Թուրքիա մեկնելու գաղափարից:

Հայաստան ուղեւորված լեհ ուսանողը 2002 թվականի մայիսին անհետ կորել է Թուրքիայի տարածքում: Նա հետաքրքրվում էր Հայոց ցեղասպանության հարցերով: Հենց 1915 թվականի պատմական իրադարձությունները պետք է ընկած լինեին Հայաստանի մասին վավերագրական ֆիլմի հիմքում: Ենդրուշկը մտադիր էր ուսումնասիրել նաեւ Լեռնային Ղարաբաղում ստեղծված իրավիճակը: Թուրքիայի իշխանությունները հայտարարում են, որ ուսանողն անհետացել է Վանա լճի եւ Արարատ լեռան շրջանում:

ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐ 2-ՐԴ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի նախագահի ողջույնի խոսքը Գրողների համահայկական երկրորդ համաժողովի մասնակիցներին

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի անունից ողջունում եմ գրողների համահայկական երկրորդ համաժողովի մասնակիցներին եւ ցանկանում բեղմնավոր աշխատանք:

Վերջին տարիներին տեղի են ունենում հայության ջանքերի միավորման գործընթացներ ազգային կյանքի տարբեր ոլորտներում: Ժողովրդի շահերին ծառայելու նպատակով նրա զավակների ուժերի միավորումը ժամանակի հրամայական պահանջն է, որն էլ հանգեցրեց Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի ստեղծմանը:

Այսօր համազգային կարեւոր իրադարձություն է նաեւ գրողների համահայկական երկրորդ համաժողովի կայացման իրողությունը: Դարեր շարունակ հայ գրողները եղել են մեր ժողովրդի երազների ու տառապանքների լավագույն արտահայտիչները, հույս ու հավատ ներշնչել նրան եւ օգնել դիմանալու տարբեր ժամանակների ամենադաժան փորձություններին:

Համոզված եմ, որ համաժողովում պատմաքաղաքական նոր իրողությունների համատեքստում սփյուռքի եւ հայրենիքի նորագույն գրականությունների փոխադարձ ճանաչողության եւ համազգային հոգեւոր մշակութային խնդիրների քննարկումները կնպաստեն Հայաստան-սփյուռք հարաբերությունների զարգացմանն ու հայ գրականության հարստացմանը:

Ակնկալում եմ, որ նման համաժողովները, հավաքները մեծ ներդրում կունենան նաեւ Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի կայացման գործում, իսկ Կոնգրեսն իր հերթին կանի ամեն ինչ ստեղծագործող մտավորականության եւ նրանց միավորող կառույցների հետ կառուցողական սերտ համագործակցություն հաստատելու համար, որը բխում է կազմակերպության կանոնադրական պահանջներից: Այդ համագործակցությունը կլինի նոր որակով եւ արդիական մոտեցումներով:

Նկատի ունենալով, որ այս օրերին նշվում է Հայաստանի գրողների միության 70-ամյակը, Կոնգրեսի եւ անձամբ իմ անունից շնորհավորում եմ բոլոր հայ գրողներին՝ ցանկանալով հետագա ազգանվեր գործունեություն:

Գրողների համահայկական երկրորդ համաժողովի մասնակիցներին կրկին մաղթում եմ բեղուն աշխատանք, վստահ լինելով, որ նրանց անմնացորդ նվիրումի շնորհիվ մոտ ապագայում նոր վերածնունդ կապրեն թե՛ հայ գրականությունը, թե՛ Հայաստանը:

ԱՐԱ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ
Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի նախագահ

Բարեկամանում են Հայաստանի եւ Բուլղարիայի խորհրդարանները

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՀՀ ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի այցը Բուլղարիայի Հանրապետություն տարբեր երկրների խորհրդարանների հետ հայ խորհրդարանականների համագործակցության՝ վերջերս Երեւանում մեկնարկած համաժողովի առաջին գործնական արտահայտությունը կարելի է համարել:

Ժողովրդավարական փոփոխությունները Հայաստանում եւ Բուլղարիայում սկսվեցին գրեթե միաժամանակ՝ 80-ական թթ. վերջերին: Դեմոկրատական շարժման շնորհիվ 1989 թ. Բուլղարիայում ստեղծվեց Ժողովրդավարական ուժերի միությունը (ԺՈՒՄ), որի անդամ Ժ. Ժելեւն ընտրվեց Բուլղարիայի նախագահ: Հաջորդ նախագահ Պ. Ստոյանովի հետ 1998 թ. հանդիպել է ՀՀ ԱԺ նախագահ Խոսրով Հարությունյանը: Արթուր Բաղդասարյանի այս այցը, փաստորեն, երկար ժամանակ ընդհատված հարաբերությունները վերականգնելու փորձ է:

Բուլղարիան խորհրդարանական երկիր է, օրենսդիր մարմինը՝ 240 պատգամավորով միապալատ ժողովրդական ժողովն է: 2004 թ. Բուլղարիան ՆԱՏՕ-ի անդամ է, իսկ 2007 թ. պատրաստվում է անդամակցել Եվրամիությանը:

Բուլղարիայի ժողովրդական ժողովի նախագահ Օգնյան Գերջիկովի եւ բուլղար պատգամավորների հետ ԱԺ նախագահի հանդիպումը կայացավ այս երկիր նրա այցի երկրորդ օրը: Հանդիպմանը մասնակցում էր բուլղարահայ պատգամավոր, «Բուլղարիա-Հայաստան» բարեկամության խմբի նախագահ Ռուբեն Գրիգորյանը: Նրանցից բացի, բուլղարական խորհրդարանում եւս մեկ հայ կա, եւ մեկ կին պատգամավոր, որի ամուսինն է հայ:

Բուլղարիայի եւ Հայաստանի միջեւ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատվել են 1992 թ. հունվարից, այդուհանդերձ, խորհրդարանական մակարդակով համագործակցությունը ե՛ւ Հայաստանի, ե՛ւ Բուլղարիայի համար նոր միջոցառում է եւ երկուսն էլ, այս իմաստով, փորձի կարիք ունեն:

Ժողովրդական ժողովի «Արեւմուտք» դահլիճում հայ եւ բուլղար խորհրդարանականների հանդիպումից հետո երկու երկրների խորհրդարանների նախագահները հանդես եկան համատեղ մամուլի ասուլիսով:

Տես էջ 2

Շիրակը Բուշին հորդորում է չխառնվել ուրիշի գործերին

ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովի առիթն օգտագործելով, Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը դժգոհություն արտահայտեց Եվրամիությանը Թուրքիայի մոտալուտ անդամակցության վերաբերյալ ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի արած հայտարարության կապակցությամբ: Ընդունելով, որ ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցությունը «ցանկալի» է, միեւնույն ժամանակ Շիրակը հիշեցրել է շաբաթավերջին Բրյուսելում Բուշի ասած այն խոսքերը, թե ԵՄ-ը պետք է հնարավորինս շուտ բանակցություններ սկսի Թուրքիայի անդամակցության շուրջը:

Առանց ձեւականության Շիրակը Բուշին խորհուրդ է տվել զբաղվել սեփական գործերով: «Նա ոչ միայն չափազանց հեռու գնաց, այլեւ մտավ իրեն չվերաբերող ոլորտ: Դա նույնն է, թե ես ԱՄՆ-ին բացատրեի, թե ինչն ինչպիսի հարաբերություններ պետք է ունենա Մեքսիկայի հետ», Ստամբուլում հայտարարել է Ժակ Շիրակը, որի խոսքերը մեջբերում է «Ֆիգարո» թերթը:

Նա փաստորեն համաձայն է, որ Թուրքիան դառնա ԵՄ անդամ, բայց ի հեճուկս Բուշի ընդգծում է, որ անդամակցության բանակցությունները կլինեն «երկարատեւ եւ դժվարին»: Շիրակը փաստորեն հակադրվում է սեփական կուսակցությանը, որը Եվրախորհրդարանի վերջին ընտրությունների ժամանակ հակաթուրքական արշավ էր ծավալել:

Ըստ Շիրակի, Եվրոպան ուզում է իր կազմում ունենալ «կայուն, ժողովրդավարական եւ ժամանակակից Թուրքիա, որն աշխարհիկության իր ընտրությունը կատարեց 1923 թ.»: Ֆրանսիայի նախագահը դրվատել է մարդու իրավունքների, ազատությունների, տնտեսական սնտեսության ոլորտներում Թուրքիայի գործադրած ջանքերը:

Եթե Թուրքիայի հարցում ֆրանսա-ամերիկյան տարաձայնությունները փոքր-ինչ արհեստական են թվում, նույնը չի կարելի ասել ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովի մյուս թեմաների մասին: Ստամբուլում Շիրակը հանդես է գալիս որպես «հին Եվրոպայի» խոսնակ՝ ընդդեմ ԱՄՆ-ի, Մեծ Բրիտանիայի եւ նրանց դաշնակիցների: Շիրակը մասնավորապես դեմ է, որ ՆԱՏՕ-ն Իրաքում զբաղվի իրաքցի զինվորականների պատրաստությամբ, Աֆղանստանում տեղաբաշխի արագ ծավալման ուժեր: Իր առաջարկություններով նա կոնկրետ բովանդակությունից զրկում է ամերիկյան «Մեծ Մերձավոր Արեւելք» ծրագիրը:

Պ. Ք.

Բջջային կապի ոլորտում երկրորդ օպերատորի մուտքը չի արգելվելու

Իսկ արբիտրաժային գործընթացը շարունակվելու է

Հայաստանի կառավարության, ՕՏԵ-ի եւ «Արմենտելի»՝ նախօրեին հրադարակված համատեղ հայտարարության առնչությամբ երեկ լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների առջեւ կարճատեւ մամուլի ասուլիսով հանդես եկավ ադարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը: Նա նշեց, որ չնայած կողմերը բանակցություններ են սկսում, արբիտրաժային գործընթացը շարունակվելու է սովորական հունով: Դա կդադարեցվի, եթե բանակցությունները հաջողությամբ ավարտվեն:

Այնուհետեւ ընդգծվեց, որ բջջային կապի ոլորտում երկրորդ օպերատորի մուտքը չի արգելվելու, եւ բանակցություններն ավելի շուտ նպատակ են ունենալու կարգավորել նրա՝ առանց «Արմենտելի» հետ բախումների մուտքը շուկա: Դավիթ Հարությունյանի հավաստմամբ, երկրորդ օպերատորի մուտքը բանակցությունների ընթացքի առարկա չի լինելու, եւ կառավարությունն այդ հարցում հաստատուն է իր դիրքորոշման մեջ:

Նախարարը հայտնեց նաեւ, որ բանակցություններն «Արմենտելի» հետ չեն սահմանափակվելու միայն բջջային կապի շուրջ, քանի որ ընկերության հետ վիճելի այլ հարցեր կան: Դրանք են գյուղերում հեռախոսների թվայնացումը, խոսակցությունների գաղտնիության ապահովումը եւ այլն: Կառավարությունը հույս ունի, որ բանակցությունները կավարտվեն հաջողությամբ, հաշվի առնելով, որ համանման ձգտում ունի նաեւ ՕՏԵ-ն: Դավիթ Հարությունյանը հավաստիացրեց, որ բանակցությունները տարվելու են երկրի եւ սպառողների համար առավելագույն դրական արդյունքների հասնելու նպատակով: Նա հրաժարվեց հավելյալ մանրամասներ հայտնելուց եւ որոշ հարցերի պատասխանելուց, դա պայմանավորելով բանակցությունները չվնասելու հանգամանքով:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Բարեկամանում են Հայաստանի եւ Բուլղարիայի խորհրդարանները

Սկիզբը էջ 1

Նրանք լրագրողներին ներկայացրին հանդիպմանը ձեռք բերած պայմանավորվածությունները: Եվ տնտեսական ու մշակութային, եւ միջխորհրդարանական կապերի զարգացման սկզբունքների եւ ուղիների վերաբերյալ 2 երկրների խորհրդարանների նախագահները նույն մոտեցումներն արտահայտեցին: Երկուսն էլ ընդգծեցին, որ արդեն իսկ հայ-բուլղարական կապերի ակտիվացման դրսեւորում են արտաքաղաքական ասպարեզի՝ տարեցտարի աճող ծավալներն ու բազմազանությունը: Օգնյան Գերշիկովը նշեց, որ իրենք հաջողության են հասել Հայաստանի՝ տրանսպորտային փոխադրամիջոցների սակավության խնդիրներին եւ մատիր ու պատասխան են աջակցելու նրան: Յանկություն կա այդ համագործակցությունն ընդլայնել տարածաշրջանային եւ Տրանսկովկասի կտրվածքով եւս:

Պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց նաեւ Երեւան-Սոֆիա մշակութային միության ստեղծման շուրջ: Երեւան՝ Բուլղարիայի խորհրդարանի նախագահի պատասխան այցի ժամանակ կկազմակերպվի նաեւ հայ-բուլղարական գործարար ֆորում: Արթուր Բաղդասարյանը հույս հայտնեց, որ այս այցը հետագայում այլ հետաքրքրական դրսեւորումներ եւս կունենա:

Իսկ կոնկրետ ի՞նչ են ակնկալում հայ խորհրդարանականներն իրենց բուլղար գործընկերների հետ համագործակցությունից՝ «Ազգի» հարցին ԱԺ պատգամավոր, պատվիրակության անդամ Սերգեյ Աբրահամյանը պատասխանեց. «Նախ եւ առաջ եվրոինտեգրման փորձը: Ուսումնասիրելով բուլղարացիների անցած ճանապարհը՝ մենք կարող ենք խուսափել որոշակի խնդիրներից եւ ավելի կարճ ժամկետում հասնել լիարժեք եվրոինտեգրմանը: Երկրորդ կարեւոր արդյունքը համարում եմ Հայաստանի եւ Բուլղարիայի մարզերի ու քաղաքների միջեւ բարեկամության հաստատումը: Գյումրու եւ Պլովդիվի միջեւ, իբրեւ 2 քույր քաղաքների, համագործակցության համաձայնագրերի ստորագրումը կկայանա այսօր: Համոզված եմ, որ դա օգտակար կլինի երկուսիս՝ եւ մեր, եւ բուլղարների համար»:

Ոչ միայն հայ խորհրդարանականները, այլեւ մեր երկիրն ընդհանրապես Բուլղարիայի խորհրդարանից, բնականաբար, պիտի ակնկալի նաեւ որոշակի դիրքորոշում՝ ցեղասպանության ճանաչման մեր ցավոտ խնդրի վերաբերյալ: Բուլղարահայ պատգամավոր Ռուբեն Գրիգորյանը հայ լրագրողներին տեղեկացրեց, որ այս առթիվ իրենց խորհրդարանում որոշակի նախապատրաստական աշխատանքներ իրականացվում են, բայց գործը դյուրին չէ, եւ դեռեւս անհայտ է, թե երբ պատրաստ կլինի օրինագիծն ու կմտնի խորհրդարան:

Օրվա երկրորդ կեսին ԱԺ նախագահի գլխավորած պատվիրակությունը հանդիպեց նաեւ բուլղարական խորհրդարանի արտաքին քաղաքականության, պաշտպանության եւ անվտանգության հանձնաժողովի (նախագահ՝ Վենկո Ալեքսանդրով) ղեկավարության հետ: Հայկական պատվիրակության կազմում ընդդիմությունը ներկայացնում էր «Ազգային միաբանություն» կուսակցության փոխնախագահ Ալեքսան Կարապետյանը՝ իբրեւ հայ-բուլղարական միջխորհրդարանական հանձնաժողովի նախագահ:

Մեղքի թողություն՝ բուլղարական ձեւով

Բուլղարիայի Սուրբ Սոֆիա եկեղեցու պատին, անմիջապես եկեղեցու մուտքի մոտ, տասնյակ լուսանկար-դիմանկարներ են փակցված՝ այդ անձանց կենսագրության ու մարդկային հատկանիշների մասին մանրամասն տեղեկություններով: Դրանք մարդիկ են, որոնց մահվան քառասունը դեռեւս չի լրացել: Տեղական հավատալիքի համաձայն, եթե մահացածի հարազատները նրա լուսանկարները համապատասխան մահախոսականի հետ փակցնեն մայր տաճարի պատին, ապա Աստված մեղքերի թողություն կշնորհի նույնիսկ մահից հետո: Արարողությունը կամավոր է, եւ ավարտվում է քառասունքի վերջին:

Կ. Դ.
Սոֆիա

Արցախի փողոցի ապօրինի շինությունն ապամոնտաժվեց

«Ազգի» նախորդ համարներից մեկում անդրադարձել էինք Երեւանի համայնքի Արցախի եւ Ռոստովյան փողոցներում կառուցվող ապօրինի շինություններին, որոնց վերաբերյալ ստացել էինք բնակիչների ահազանգը: Երեկ խմբագրություն զանգահարեց Արցախի 10 շենքի բնակիչ Վազգեն Հովհաննիսյանը, ուրախությամբ հայտնելով, որ իր պատուհանի տակ կառուցվող ապօրինի շինությունն ապամոնտաժվել է: Հետեւողական պայքարով նրան հաջողվեց ստանալ Երեւանի համայնքի թաղապետի տեղակալի համաձայնությունը շինությունը քանդելու վերաբերյալ:

Մնում է, որ թաղապետարանի ուշադրությունից դուրս չմնան նաեւ մյուս փողոցների ապօրինի շինությունները, որոնք առաջացնում են համայնքի բնակիչների արդարացի զայրույթը, քանի որ խլվում են հասարակությանը պատկանող տարածքներից: Եղած խաղահրապարակները պահպանելու ու նորերը կառուցելու փոխարեն այստեղ շատանում են բենզալցակայաններն ու այլ շինությունները, ինչն ուղղակի անթույլատրելի է: Մենք շարունակելու ենք արձագանքել մեր ընթերցողների ահազանգերին, որպեսզի մեր քաղաքը չդառնա առանձին մարդկանց փայաբաժինը:

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Վեճի ընթացքում գործի է դրվել պատառաքաղը

Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապերի եւ լրատվության վարչության օպերատիվ տեղեկագրից, հունիսի 28-ին ոստիկանության Մալաթիայի բաժնի աշխատակիցները մարմնական վնասվածք հասցնելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1976 թ. ծնված, նախկինում դատված Վահե Հ.-ին: Պարզվել է, որ վերջինս հունիսի 25-ին «Անահիտ» տուրքօրյա տուկայի տարածքում պատառաքաղով հարվածել եւ մարմնական վնասվածք է պատճառել Մարգար Թ.-ին: Կատարվում է նախաքննություն:

Ջերմաքարշի տակ մարդ է ընկել

Հունիսի 28-ին ոստիկանության տրանսպորտային վարչություն հաղորդվել էր, որ երկաթգծի Նորագավիթ-Երեւան գծահատվածի 2873 կմ-ի 9-դ պիկետում Ջավեն Ա.-ն ընկել է 1957 թ. ծնված Վասակ Ա.-ի եւ նրա օգնական՝ 1958 թ. ծնված Գառնիկ Թ.-ի վարած «ՉՄԷԶ-6449» մակնիշի ջերմաքարշի տակ եւ գլխի մասում ստացած վնասվածքով տեղափոխվել հիվանդանոց: Քննությունը վարում է դատախազությունը:

Տրակտորը շրջվեց եւ մեկ զոհ տվեց

Հունիսի 28-ին ոստիկանության Կոտայքի բաժին հաղորդվել է, որ Կաղուտան գյուղում մահացել է 1992 թ. ծնված Դավիթ Շահբազյանը: Ոստիկանները բերման են ենթարկել 1970 թ. ծնված Գրիգոր Ղ.-ին: Հունիսի 26-ին նշված գյուղի հանդամասում խոտհարքի աշխատանքների ժամանակ շրջվել է վերջինիս վարած, իրեն պատկանող «Տ-16» մակնիշի տրակտորը, որի հետեւանքով խցիկում գտնվող Դավիթ Շահբազյանը մահացել է: Գրիգոր Ղ.-ն ստորագրությամբ բաց է թողնվել, քննությունը վարում է դատախազությունը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱՍԱՐՅԱՆ

ՍԵՄԻՆԱՐ

Գնահատականներ լրատվամիջոցներին

Թերացել են բոլորը

Հայաստանում բացակայում է իրականությունն արտացոլող զանգվածային լրատվամիջոցների ամբողջական հայելին: Այն կտորտանքների է վերածվել ու, բնականաբար, բեկում, խեղաթյուրում է իրականությունը: Այս կարծիքին է Գյումրու լրագրողների «Ասպարեզ» ակումբի նախագահ **Լեւոն Բարսեղյանը**: Վերջինս երեկ Ֆրիդրիխ Նաումանի անվան հիմնադրամի եւ Երեւանի մամուլի կազմակերպած սեմինարում հանդես էր գալիս որպես զեկուցող, քանի որ քաղաքական իրադարձությունների լուսաբանման եւ վերլուծության ոլորտների առաջատար լրագրողներն ուղղակի հրաժարվել են զեկույց ներկայացնելուց: Իսկ սեմինարում լրագրական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները պետք է որ քննարկեին երկրի քաղաքական իրավիճակը եւ լուսաբանման որակը: Սակայն քաղաքական իրավիճակի քննարկում ըստ էության չեղավ: Եվ ինչպես առաջին, այնպես էլ երկրորդ զեկուցողի՝ խոսքի ազատության պատասխանատության կոմիտեի նախագահ **Աշոտ Մելիքյանի** խորհին համոզմամբ, հայաստանյան լրատվամիջոցներն ամեն ինչ ասելու թողտվություն ունեն, բայց Ռոբերտ Քոչարյանի գործունեության քննադատական մոտեցման լուսաբանման նեռածողն էլ է առկա, որն, ըստ էության, ապահովում է վերջինիս անձեռնմխելիությունը: Այս մոտեցմամբ լրատվամիջոցների մի մասն աշխատում է սեփական ընտրությամբ, մյուսն՝ ի պատոնե, երրորդները՝ պարտադրաբար:

Ներքաղաքական թեժ իրավիճակում համեմատաբար վատ են աշխատել էլեկտրոնային, հատկապես համապետական ծածկույթ ունեցող լրատվամիջոցները, մասնավորապես հանրային հեռուստատեսությունը, որը սանձնել է իշխանության մի թեւի հավատարիմ սպասարկուի դերը եւ մյուսներին ծանակելու, դատափետելու գործելակերպը՝ մոռանալով լրագրության բուն տեղեկացման, իրազեկման կոչումը: Բացի այդ, հանրային հեռուստատեսությունում առաջնային տեղ է տրվում ժամանցային հաղորդումներին, որոնք գրավում են լրատվական վերլուծական դաշտը եւ: Նույնը, ավելի փոքր չափաբաժնով, ասվեց նաեւ հանրային ռադիոյի մասին: Վերջին քաղաքական իրադարձությունների լավագույն լուսաբանմամբ, սեմինարի կազմակերպիչների, մեր գնահատմամբ՝ խիստ սուբյեկտիվ եւ միակողմանի կարծիքով, աչքի են ընկել «Հայկական ժամանակ», «Առավոտ» օրաթերթերը, «Շանթ», «Առավոտ» հեռուստաընկերությունները եւ «Ազատություն» ռադիոկայանը: Հպանցիկ նշվեց նաեւ «Տարեգիր» էլեկտրոնային պարբերականը: Որպես համընդհանուր թերացում մատնանշվեց խոր վերլուծության պակասը բոլոր լրատվամիջոցներում: Մեծ աշխատանք է կատարել «Ա1+» ինտերնետային էջը, որի այցելուներն ապրիլյան հայտնի օրերին սովորականից քառակի ավելի են եղել: Լեւոն Բարսեղյանն այստեղից եզրակացրեց, որ «Ա1+»-ի տեղը դեռեւս մնում է թափուր:

Հայաստանում բացակայում է իրականությունն արտացոլող զանգվածային լրատվամիջոցների ամբողջական հայելին: Այն կտորտանքների է վերածվել ու, բնականաբար, բեկում, խեղաթյուրում է իրականությունը: Այս կարծիքին է Գյումրու լրագրողների «Ասպարեզ» ակումբի նախագահ **Լեւոն Բարսեղյանը**: Վերջինս երեկ Ֆրիդրիխ Նաումանի անվան հիմնադրամի եւ Երեւանի մամուլի կազմակերպած սեմինարում հանդես էր գալիս որպես զեկուցող, քանի որ քաղաքական իրադարձությունների լուսաբանման եւ վերլուծության ոլորտների առաջատար լրագրողներն ուղղակի հրաժարվել են զեկույց ներկայացնելուց: Իսկ սեմինարում լրագրական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները պետք է որ քննարկեին երկրի քաղաքական իրավիճակը եւ լուսաբանման որակը: Սակայն քաղաքական իրավիճակի քննարկում ըստ էության չեղավ: Եվ ինչպես առաջին, այնպես էլ երկրորդ զեկուցողի՝ խոսքի ազատության պատասխանատության կոմիտեի նախագահ **Աշոտ Մելիքյանի** խորհին համոզմամբ, հայաստանյան լրատվամիջոցներն ամեն ինչ ասելու թողտվություն ունեն, բայց Ռոբերտ Քոչարյանի գործունեության քննադատական մոտեցման լուսաբանման նեռածողն էլ է առկա, որն, ըստ էության, ապահովում է վերջինիս անձեռնմխելիությունը: Այս մոտեցմամբ լրատվամիջոցների մի մասն աշխատում է սեփական ընտրությամբ, մյուսն՝ ի պատոնե, երրորդները՝ պարտադրաբար:

Ներքաղաքական թեժ իրավիճակում համեմատաբար վատ են աշխատել էլեկտրոնային, հատկապես համապետական ծածկույթ ունեցող լրատվամիջոցները, մասնավորապես հանրային հեռուստատեսությունը, որը սանձնել է իշխանության մի թեւի հավատարիմ սպասարկուի դերը եւ մյուսներին ծանակելու, դատափետելու գործելակերպը՝ մոռանալով լրագրության բուն տեղեկացման, իրազեկման կոչումը: Բացի այդ, հանրային հեռուստատեսությունում առաջնային տեղ է տրվում ժամանցային հաղորդումներին, որոնք գրավում են լրատվական վերլուծական դաշտը եւ: Նույնը, ավելի փոքր չափաբաժնով, ասվեց նաեւ հանրային ռադիոյի մասին: Վերջին քաղաքական իրադարձությունների լավագույն լուսաբանմամբ, սեմինարի կազմակերպիչների, մեր գնահատմամբ՝ խիստ սուբյեկտիվ եւ միակողմանի կարծիքով, աչքի են ընկել «Հայկական ժամանակ», «Առավոտ» օրաթերթերը, «Շանթ», «Առավոտ» հեռուստաընկերությունները եւ «Ազատություն» ռադիոկայանը: Հպանցիկ նշվեց նաեւ «Տարեգիր» էլեկտրոնային պարբերականը: Որպես համընդհանուր թերացում մատնանշվեց խոր վերլուծության պակասը բոլոր լրատվամիջոցներում: Մեծ աշխատանք է կատարել «Ա1+» ինտերնետային էջը, որի այցելուներն ապրիլյան հայտնի օրերին սովորականից քառակի ավելի են եղել: Լեւոն Բարսեղյանն այստեղից եզրակացրեց, որ «Ա1+»-ի տեղը դեռեւս մնում է թափուր:

Երեւանի մամուլի ակումբի նախագահ Բորիս Նավասարդյանն էլ «Ա1+»-ի համար եթեր ապահովելն առայժմ միակ ձեռնահաս միջոցը համարեց Հայաստանի հանրապետությունում անկախ լրատվամիջոց եւ ազատ խոսք ունենալու համար: Իսկ նպատակին հասնելու կարեւորագույն պայմանը, Նավասարդյանի համոզմամբ, լրագրական համերաշխությունն է, որը, Աշոտ Մելիքյանի դիտարկումների համաձայն, չի դրսեւորվել նույնիսկ ապրիլի 5-ից հետո: Մինչդեռ ենթադրվում էր, որ լրագրողները միասնաբար մեծ աղմուկ կբարձրացնեն հեռախորհրդային տարիներին լրագրողների հանդեմ դրսեւորած անհախադեմ ճնշումների կապակցությամբ, բացառելով դրանց շարունակությունը: Իրականում, Մելիքյանի կարծիքով, ֆիզիկական ճնշումների ենթարկված լրագրողները դատարանում եւ իրենց ներկայացրած լրատվամիջոցի էջերում չափազանց տարբեր կեցվածք են ընդունել՝ դատարանում հանդես գալով համակերպվածի դիրքով, ինչը, ըստ Մելիքյանի, առնվազն տարօրինակ է եւ, բնականաբար, թույլ կտա իշխանություններին լրագրողների հանդեմ նմանատիպ ճնշումները շարունակական դարձնել:

Սեմինարի մասնակիցները եզրակացրին, որ զանգվածային լրատվության միջոցները վերածվել են զանգվածային քարոզչության միջոցների եւ ներքաղաքական իրավիճակն արտացոլել են ոչ ամբողջապես՝ ցուցաբերելով խիստ բեւեռացվածություն: Մինչդեռ Ֆրիդրիխ Նաումանի անվան հիմնադրամի տարածաշրջանային ծրագրի ղեկավարի տեղակալ **Ասպարուխ Պանոսի** հավաստմամբ, թեեւ լրատվամիջոցները, ներառյալ եւ օտար, բավականաչափ տեղեկատվություն չեն հաղորդել Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակի մասին, սակայն ինքը եւ միջազգային կառույցների շատ աշխատակիցներ իրենց ինտերնետային էջում բազում հայաստանաբնակներից հնարավոր բոլոր տեղեկությունները ստացել են հրաբխային ժայթքման չափով, եւ պետք չէ մոռանալ ինտերնետի՝ անարգել լրատվամիջոցի մասին:

Եվ այսպես, հայ լրագրողների առաջին խնդիրն է մասնագիտական համերաշխությունը, երկրորդը՝ «Ա1+»-ի եթերի համար պայքարելը, երրորդը՝ չպետք է մխիթարվել այն փաստով, որ ընդհանրապես ԶԼՄ-ները ճնշված են ամենուր: Առայժմ Երեւանի մամուլի ակումբը, Հայաստանի ժուռնալիստների միությունը, Հայաստանի «Ինտերնյուս» հասարակական կազմակերպությունը եւ խոսքի ազատության պատասխանատության կոմիտեն, շարունակելով ներքաղաքական զարգացումներում եւ դրանց լուսաբանման ընթացքում լրագրողների հանդեմ դրսեւորվող անօրինությունները դատապարտող հայտարարությունների շարքը, երեկ հանդես եկավ եւս մեկով:

ՆԵՌԼԻ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ՕՐ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՐԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենյակ / հեռ. 581841
Հաճախորդ. ծառայություն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Հաճախորդային շարուածք
«Ազգ» թերթ

Թերթի նիւթերի, ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ՝ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՅ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Մոսկվայում կայացավ ռուս-արգենտինական 2-րդ գործարար համաժողովը

Արգենտինայի բարշրագույն պարգեւ Արա Աբրահամյանին

Հայերի համաշխարհային կոնգրեսի նախագահ, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի բարի կամքի դեսպան Արա Աբրահամյանի նախաձեռնությամբ դեռ 2003 թ. դեկտեմբերին Բուենոս Այրեսում տեղի ունեցավ Ռուսաստանի եւ Արգենտինայի գործարարների առաջին ֆորումը, որի արդյունքում երկու պետությունների տնտեսությունների տարբեր ոլորտներում ստեղծվեցին աշխատանքային 6 խմբեր: Եվ ահա, հունիսի 23-25-ը Արա Աբրահամյանի նախագահությամբ Մոսկվայում կայացավ ռուս-արգենտինյան 2-րդ գործարար համաժողովը, որի ընթացքում վերոհիշյալ երկրների ձեռներեցները շարունակեցին կես տարի առաջ Արգենտինայում սկսած երկխոսությունը:

Ողջունելով հավաքածներին եւ երկու պետությունների արտաքին գործերի նախարարներին, ֆորումի ռուսական կողմի նախագահ Արա Աբրահամյանն ասաց, որ անցած վեց ամիսները ցույց տվեցին, թե տնտեսական ինչպիսի կարեւոր կառույցի կարող է վերածվել գործարարների նման փոխշահավետ երկկողմ համագործակցությունը:

Արգենտինայի արտգործնախարարը շնորհակալ է հանձնում Ա. Աբրահամյանին:

- Ես համոզված եմ, որ առաջիկայում մեր ձեռքբերումները կարող են կրկնապատկվել,- ավարտելով խոսքը շեշտեց Արա Աբրահամյանը:

Ֆորումի արգենտինյան կողմի նախագահ Կառլոս Բուլգորոնին եւ իր գոհունակությունը հայտնեց անցած վեց ամիսների ընթացքում կատարված աշխատանքների կարակցությամբ:

Ներկաներին ողջունեցին նաեւ ՌԴ արտաքին գործերի նախարար Սերգեյ Լավրովը եւ արգենտինացի արտգործնախարար Ռաֆայել Բելսան:

Համաժողովի վերջին օրը Արա Աբրահամյանը եւ Կառլոս Բուլգորոնին ստորագրեցին առաջիկա համագործակցության աշխատանքային նոր համաձայնագիր:

Արտաքին գործերի նախարարությանը ներկա էր նաեւ ՌԴ անվտանգության խորհրդի քարտուղար Իգոր Իվանովը:

Մեզ հետ ունեցած զրույցի ժամանակ Արգենտինայի արտգործնախարարությունը գոհ էր նաեւ ՌԴ անվտանգության խորհրդի քարտուղար Իգոր Իվանովը:

«Սակայն շատ կարեւոր հանդիպումներ են, որ պահանջարկը գերազանցում է առաջարկներին եւ շատ կարեւոր է, որ նման ջիգումները լինեն հաճախակի, ու մենք կարողանանք միասին շարժվել առաջ: Շատ ուրախ եմ նաեւ, որ կրկին առիթ ունեցա հանդիպելու համաժողովի ռուսական կողմի նախագահ Արա Աբրահամյանին, որն, իմ կարծիքով, կենդանի լեգենդ է:

Հայերի համաշխարհային միության նախագահին այս անգամ եւս մեզ հաճելի անակնկալ մատուցեց Մոսկվայում շատ բարձր մակարդակով կազմակերպելով ռուս-արգենտինյան տնտեսական 2-րդ ֆորումը: Այն, իմ կարծիքով, փայլուն արդյունք ունի»:

Նույն օրը երեկոյան ՌԴ-ում Արգենտինայի դեսպանատանը հաճելի առարկություն էր նախատեսված ֆորումի մասնակիցների եւ հյուրերի համար: Ռուս-արգենտինյան բարեկամության եւ համագործակցության ամրապնդման գործում ունեցած մեծ ծառայության համար Հայերի համաշխարհային կոնգրեսի նախագահ Արա Աբրահամյանին, խորհրդային Միության ժողովրդական արտիստ Իգոր Մոյսեեւին եւ շախմատի աշխարհի 12-րդ չեմպիոն Անատոլի Կարպովին Արգենտինայի նախագահի անունից արտաքին գործերի նախարար Ռաֆայել Բելսանը հանձնեց «Կամանդոր» աստիճանի Մայսկի Օրդենի Արգենտինայի Հանրապետության բարձրագույն պարգեւները:

Արա Աբրահամյանը նախ շնորհակալություն հայտնեց նման վստահության համար, ապա հավաստիացրեց, որ այստեղ եւս ամեն ինչ կանի, որպեսզի էլ ավելի ակտիվացվեն ռուս-արգենտինյան տնտեսական ու մշակութային կապերը:

Համաժողովի նախագահությունը: Ձախից աջ՝ Իգոր Իվանով, Սերգեյ Լավրով, Արա Աբրահամյան, Ռաֆայել Բելսան եւ Կառլոս Բուլգորոնի:

Պարզեւատրման հանդիսավոր արարողության ավարտից հետո զուցեցինք արգենտինահայ հանրահայտ գործարար եւ բիզնեսմեն Էդուարդ Էռնեկյանի հետ:

- Նախ պետք է գոհունակությունս հայտնեմ մոսկովյան ֆորումից, որն, իմ կարծիքով, անցավ շատ բարձր մակարդակով:

Իհարկե, շատ ուրախ եմ, որ Արա Աբրահամյանին հանձնվեց Արգենտինայի Հանրապետության բարձրագույն պարգեւը: Դա մեր բոլոր հայրենակիցների համար իրոք հպարտանալու իսկական առիթ է:

Արա Աբրահամյանի նախաձեռնությամբ այն ամենը, ինչ արվում է, նախ եւ առաջ արվում է Հայաստանի ու նրա ժողովրդի բարօրության համար: Ես ուրախ եմ, որ այսօր ինձ եւս բախտ է վիճակվել համագործակցելու մեր մեծ հայրենակցի հետ եւ ինչ-որ տեղ օգտակար լինել մայր հայրենիքին:

- Ասացեք, իսկ աշխատելը, համագործակցելը Արա Աբրահամյանի հետ դյուրին է:

- Միանգամից ասեմ, որ շատ հեշտ է նրա հետ աշխատելը: Նա իր գործի մեծ դրոշեսիոնալներից է, եւ դժվարական չէ, որ արգենտինյան կողմը եւս շատ բարձր գնահատեց նրա ծառայությունները: Մի խոսքով՝ շատ ուրախ եմ, որ մենք այստեղեւ դեռ է էլ ավելի խորացնենք մեր համագործակցությունը:

- Իսկ ինչ կուզեիք մաղթել «Ազգի» ընթերցողներին:

- Ամենայն բարի: Ասեմ, որ Արգենտինայում ապրող յուրաքանչյուր հայ մարդ աշխատում է օգտակար լինել Հայաստանին, եւ կցանկանայի հուսալ, որ մենք կարող ենք ինչ-որ բան անել մեր հայրենիքի համար, որին առաջիկա 4-5 տարիների ընթացքում տրամում են նոր թռիչքներ: Չեմ կասկածում, որ Հայաստանը կունենա նաեւ տնտեսական զարգացման հաջողություններ:

Հ. ՂԱՐՈՅԱՆ,
Մոսկվա

Թուրքիայի, ՆԱՏՕ-ի դերը ղարաբաղյան կարգավորման հարցում կարող է ընդլայնվել

Սկիզբը էջ 1

Օսկանյան-Գյուլ-Մամեդյարով հաջորդ հանդիպումը՝ հավանաբար սեպտեմբերին, Նյու Յորքում

Հունիսի 28-ի երեկոյան ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովի շրջանակներում տեղի ունեցավ հայ-թուրք-ադրբեջանական եռակողմ հանդիպում արտգործնախարարների մակարդակով: Վարդան Օսկանյանը հանդիպումից հետո ասաց, որ օրակարգ չի եղել, եղել է մտքերի փոխանակում, «երկխոսությունը միջազգային եւ տարածաշրջանային զարգացումների ենթատեքստում էր»:

Հայաստանի արտգործնախարարն ասաց, որ մեր տարածաշրջանի հետ կապված հետաքրքրական զարգացումներ են գնում, մասնավորապես ՆԱՏՕ-ն ռազմավարական նոր մոտեցում է ցուցաբերում Կովկասի եւ Միջին Ասիայի նկատմամբ: Մյուս կարեւոր զարգացումը, ըստ Օսկանյանի, Եվրոմիության ընդարձակումն է, որի սահմանները մոտենում են մեր տարածաշրջանին: Թուրքիան Եվրոմիության հետ հարաբերություններում շուտով նոր կարգավիճակով է հանդես գալու, ինչը եւս նոր իրավիճակ է հաղորդելու մեր տարածաշրջանին, ասաց արտգործնախարարը:

Օսկանյան-Գյուլ-Մամեդյարով հանդիպման ընթացքում, որը տեւել է 45 րոպե, անդրադարձ է եղել նաեւ Ղարաբաղի հարցին, բայց, ինչպես նշեց Հայաստանի արտգործնախարարը, խորքային քննարկում չի եղել, քանի որ Թուրքիան միջնորդի դերում հանդես չի գալիս: Սա հանդիպում էր երեք հավասար կողմերի միջեւ, որոնք Կովկասում ունեն շահեր եւ խնդիրներ, ասաց Օսկանյանը:

Ամենայն հավանականությամբ Օսկանյան-Գյուլ-Մամեդյարով հաջորդ հանդիպումը տեղի կունենա սեպտեմբերին, Նյու Յորքում: Ըստ թուրքական մամուլի, երեք երկրների արտգործնախարարները քննարկել են հանդիպումներում Վրաստանի իրենց գործընկերոջը ներառելու հնարավորությունը:

Աբդուլլահ Գյուլ. «Մեզ առաջարկվում է դեր խաղալ ԼՂ հակամարտության կարգավորման հարցում»

Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցում Թուրքիայի դերակատարությունը Հայաստանը համարել է անցանկալի, քանի որ Անկարան այդ խնդրում չի կարող լինել անաչառ միջնորդ՝ ադրբեջանամետ դիրքորոշման պատճառով: Համենայն դեպս, այդպես է եղել մինչեւ վերջերս, եւ Օսկանյանն է մի շարք առիթներով նշել՝ Թուրքիան Ղարաբաղի հարցում չի կարող լինել անաչառ միջնորդ:

Հունիսի 26-ին, ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովի նախօրեին, Սամբուլում կազմակերպված մի կոնֆերանսում («Տրանսատլանտյան դաշինքը նոր խաչմերուկներում») Թուրքիայի արտգործնախարարը ելույթ է ունեցել եւ ասել. «Մեզ առաջարկվում է դեր խաղալ ԼՂ հակամարտության կարգավորման հարցում: Այդ նպատակով ես մշտական շփումների մեջ եմ իմ ադրբեջանցի եւ հայ գործընկերների հետ: Հուսով եմ, Սամբուլի գագաթաժողովը նոր հնարավորություններ կընձեռի այդ երկխոսության համար: Թուրքիայի հասատակամ դիրքորոշումը Կիպրոսի կարգավորման հարցում շատերին զարմացրեց»: Գյուլի ելույթում չի նշվում, թե ով է Թուրքիային առաջարկել ԼՂ հարցում դեր խաղալ:

Իլհամ Ալիեւի հանդիպումները Սեզերի եւ Էրդողանի հետ

Գագաթաժողովի շրջանակներում տեղի են ունենում երկկողմ բազմաթիվ հանդիպումներ: Մասնավորապես Ադրբեջանի նախագահը կեսժամանոց հանդիպումներ է ունեցել իր թուրք գործընկեր Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերի եւ վարչապետ Ռեջեպ Թայիփ Էրդողանի հետ: Ադրբեջանի պետական հեռուստատեսությունը, որը կարելի է Սամբուլում որսալ, մանրամասներ չհաղորդեց, միայն նշեց, որ թուրք-ադրբեջանական երկխոսության ընթացքում կողմերը կենտրոնացել են ղարաբաղյան հակամարտության, Կիպրոսի խնդրի, երկկողմ հարաբերությունների վրա:

Էրդողանն անդրադառնում է Հայաստանին

Հայաստանի նախագահի Սամբուլ ժամանելուց հրաժարվելը թուրքական մամուլի եւ պետական շրջանակների ուշադրությունից չի վրիպել: Հավանաբար Քոչարյանի մասին ավելի քիչ կգրվեր եւ կխոսվեր, եթե նա այստեղ՝ Սամբուլում լիներ:

Վերջին օրերին վարչապետ Էրդողանը հրապարակավ երկու անգամ անդրադարձել է Քոչարյանին եւ Հայաստանին: Մասնավորապես թուրքական «Փոսթա» թերթի հարցին, թե Քոչարյանը հրաժարվել է Սամբուլ գալուց եւ շարունակ օրակարգ է բերում Ցեղասպանության հարցն ու այդ պայմաններում ինչ է մտածում վարչապետը Թուրքիա-Հայաստան հարաբերությունների մասին, Էրդողանը պատասխանել է, որ Անկարան իր հարեւանների նկատմամբ հետապնդում է փոխադարձ շահերի խաղաղություն ու այդ խաղաղությամբ կջանա մեղմել հարեւանների հետ առկա հակամարտությունները:

«Այդ խաղաղությունը մեր գլխավոր նպատակն է եւ այդ ուղղությամբ ենք ընթանում», ասել է Էրդողանը եւ ավելացրել, թե Թուրքիան ջանում է դարմանել այն դառնությունները եւ գժտությունները, որոնք առկա են դրացիների միջեւ: «Նույնիսկ եթե բամբակի թելով կապված լինենք, մենք կողմնակից ենք, որ այդ կապերը չկտրվեն: Եթե Հայաստանը խույս է տալիս, մենք մինչեւ որոշ կետ նրա հետեւից կգնանք: Բայց եթե շարունակեն ցեղասպանության նման հարցերով զբաղվել, արդյունք չեն կարող սպասել: Թողեմ այդ հարցով զբաղվեն պատմաբանները: Մենք ապագայի աշխարհն ենք կառուցում: Այլապես հաջորդ սերունդները լավ բաներ չեն մտածի մեր մասին: Կարեւորն այն է, թե այս պահին Հայաստանում ժողովուրդն ինչ կյանքով է ապրում: Այդ կետը պետք է արժեւորել», Էրդողանի խոսքերը մեջբերում է Պոլսի «Մարմարա» օրաթերթը:

Ըստ թուրքական «Զիհան» գործակալության, հունիսի 28-ին մեկ այլ առիթով անդրադառնալով Քոչարյանի Սամբուլ չգալուն, Էրդողանն ասել է. «Մենք չենք կարող ասել, թե ինչու Հայաստանը (նախագահը) չի մասնակցում ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովին, բայց Հայոց ցեղասպանության մասին պնդումներն ընդունելի չեն»:

Ռոբերտ Քոչարյանի Սամբուլ գալուց հրաժարվելը հավանաբար նշանակում է, որ Թուրքիան չի ցանկանում բացել Հայաստանի հետ սահմանները: 1993 թ.-ից ի վեր Անկարան շրջափակել է Հայաստանը, ինչն այլ կերպ, քան քնամական քաղաքականություն, դժվար է որակել:

Օսկանյանի օրակարգը

Երեկ Հայաստանի արտգործնախարարը մասնակցեց ՆԱՏՕ-ի Եվրասլանտյան համագործակցության խորհրդի նիստին: Օսկանյանը, ըստ ծրագրի, պետք է հարցազրույց տար թուրքական NTV հեռուստաընկերությանը, ապա այցելեր ճարտարապետներ Կարապետ եւ Նիկողոս Պալյանների նախագծով 1844-55 թթ. կառուցված «Դոլմաբահչե» սուլթանական պալատ: Ի դեպ, հունիսի 27-ին նախագահ Սեզերը հյուրասիրություն կազմակերպեց թանգարանի վերածված «Դոլմաբահչեում», որին ներկա էին ՆԱՏՕ-ի անդամ 26 պետությունների ղեկավարները:

Եվս 13 խմ անվճար ջուր՝ արաբկիրցիներին մատակարարված աղտոտված ջրի դիմաց

Դատախազությունը կասեցրել է քրեական գործի քննությունը, քանի որ...

«Ջրային տնտեսություն պետական կոմիտեն պարտավորվել է լրացուցիչ 13 խմ անվճար ջուր մատակարարել Ջեզ», ՀՅԴ կուսակցության Արաբկիրի կոմիտեության ներկայացուցչի այս հայտարարությունը ֆծիծաղով են ընդունում նորություն լսելու ակնկալիքով կոմիտեության գրասենյակ այցելած Արաբկիրի բնակիչները ու հեռանում են «անօրեն» երկրի մասին դատողություններ բարձրաձայն արտահայտելով: ՀՀ կառավարությանն առընթեր Ջրային տնտեսություն պետական կոմիտեն ՀՅԴ ղեկավարությանն առաջարկել է հաշտության համաձայնություն կնքել՝ եւս 13 խմ անվճար ջուր մատակարարել 2003 թ. հոկտեմբերի 25-ին Արաբկիր թաղամասին մատակարարված աղտոտված ջրի դիմաց իբրեւ վնասի փոխհատուցում՝ պայմանով, որ կուսակցությունը դադարեցնի հայցեր ներկայացնելը: Կոմիտեն հաշտության համաձայնություն կնքելու առաջարկն արել է Դաշնակցության աջակցությամբ ներկայացված առաջին 100 հայցը քննության առնելուց հետո, վստահ տեսնելով, որ այդ ընթացքով ֆինանսական կորուստներ կրելով «Ջրային տնտեսությունն այլեւս ուշի չի գա»: Հաշտության համաձայնությունը կայացել է ՀՀ նախագահի ու ՀՀ վարչապետի մասնակցությամբ հարցը քննարկելուց հետո:

ՀՅԴ կուսակցության Արաբկիրի կոմիտեության ներկայացուցիչ Հայկակ Հակոբյանը հայտնեց, որ ջրի աղտոտման հետեւանքով տուժած Արաբկիրի եւ Կենտրոն համայնքի Կոնդ թաղամասի բնակիչների ցուցակը՝ մոտ 1500 ընտանիք, մինչեւ հուլիսի 1-ը պետք է ներկայացնեն Ջրային տնտեսություն պետական կոմիտե՝ անձին 1209 դրամ հաշվարկով եւս 13 խմ ջուր անվճար մատակարարելու համար: «Դա մեզնից կխլի լրացուցիչ 29 մլն դրամ, իսկ ընդհանուր հաշվարկով բնակչությանը պատճառված վնասի դիմաց փոխհատուցումը կազմում է մոտ 50 մլն դրամ», հայտնեց ՀՀ կառավարությանն առընթեր Ջրային տնտեսություն պետական կոմիտեի իրավաբանության բաժնի պետ Գագիկ Մկրտչյանը: Իրավաբանության բաժնի պետի ասելով, մինչ օրս 116 հայց է ներկայացվել դատարան, որից 100-ը ներկայացված է ՀՅԴ օժանդակությամբ՝ 6 մլն 941.468 դրամ գումարի պահանջով: Նա նշեց, որ վթարի առաջին օրերին 21 մլն դրամի փոխհատուցում փոխանցվել է 23 հազար բաժանորդների հաշվեհամարին՝ 11 օրվա ջրի համար՝ կրկնակի չափով: Այս գումարի մեջ չեն մտնում բավարարված հայցերի գումարները ու դրանց դիմաց գանձվող պետտուրքը, որն իբրեւ վնաս պատճառած կողմ պարտավորվում է վճարել Ջրային կոմիտեն: Հաշտության համաձայնությունը ցանկացած գնով ձեռնտու է կոմիտեին, քանի որ դատավարական գործընթացով շատ ավելին են պարտավոր վճարել, քան այն հաշվարկը, որ մեզ ներկայացրեց Գ. Մկրտչյանը:

Բնակչությունը, ինչպես նաեւ նրանց շահերը դատարանում պաշտպանելու խնդիրն ստանձնած ՀՅԴ ներկայացուցիչները բավարարված չեն դատարանի գնահատած գումարի չափից, այն իրատեսական հաշվարկ չեն համարում: Դատարանը 11 օրերի դիմաց միջինացված հաշվարկով (թե մարդը քանի լիտր ջուր կօգտագործեր օրական), անձի համար կրած վնասը հաշվարկել է 320 դրամով: Դրա մեջ ներառելով նաեւ ջուրը եռացնելու համար ծախսված հոսանքի կամ գազի 11 օրվա ծախսը: Կոմիտեի իրավաբանության բաժնի պետ Գագիկ Մկրտչյանը կարծում է, որ հայցի իրավունք ունեին միայն լամպերի գործարանի ջրատարից օգտվող բնակիչները, որտեղ ջուրն Արգնիի ջրատարից էր լցվում: «Միայն այնտեղ է աղտոտված ջուր եղել, եւ մենք պետք է փոխհատուցեինք այդ տարածքի բնակիչներին, սակայն այլ տարածքի բնակիչներ էլ են մեզ հայցեր ներկայացրել», ասաց նա:

Պրն Մկրտչյանի ասելով, իրենց առարկությունները հիմնականում դատարանը բավարարել է, սակայն վերջին շրջանում դատարանի վրա ճնշումներ է նկատում: Ներկայացրեց մի քանի վճիռներ, որոնցով բավարարված գումարները առնվազն կրկնակի գերազանցում էին դատարանի հաստատած գումարի չափը, եւ կոմիտեն բողոքարկել է այդ վճիռները: Ինչպես տեղեկացրին ՀՅԴ կոմիտեության ներկայացուցիչները՝ սա վերաբերում է մոտ 6 հայցերի, որոնցով բավարարված գումարների չափը դարձյալ լիովին չի գոհացրել իրենց, սակայն նախկինի համեմատությամբ փոքրինչ մխիթարական է: Նրանք պնդում են, թե քանի դեռ Գագիկ Մարտիրոսյանն էր ձեռնարկության ղեկավարը՝ դատարանը խնդրին իրատեսական մոտեցում չուներ՝ ճնշումներ կային: Ջրային կոմիտեի իրավաբանության բաժնի պետ Գ. Մկրտչյանն իր հերթին կարծում է, որ վերջին շրջանում դատարանի վրա ճնշումներ կան «հակառակ կողմից, եւ դատարանը անօրինական գործունեության է դիմում»: Նրա ասելով, առանց հիմքերի դատարանը հայցադիմում է բավարարում:

Հայցերը նախապատրաստող ՀՅԴ-ն չընդունելով այս կարծիքը՝ ճիշտ չի համարում դատարանի մոտեցումը, որ մեծ քանակությամբ գնված ջրի դիմաց կտրոններ են պահանջում, այն դեպքում, երբ մարդիկ առաջին խառնաշփոթի մեջ չէին կարող կարետրել դրա անհրաժեշտությունը եւ գնված ջրի դիմաց կտրոն պահանջել կամ այն պահպանել դատարան ներկայացնելու համար: Մի՞թե փաստ չէ այն, որ առնվազն 11 օր արգելված էր ծորակից ջուր գործածելը, եւ պարտադրված էին ջուր գնել ե՛ւ կենցաղային կարիքների, ե՛ւ խմելու համար: Ավելին, չվստահելով հեռացայում ջուրը գործածելու համար պիտանի լինելու հայտարարություններին, բնակչությունը երկար ժամանակ շարունակում էր ջուր գնել:

Եվս 5000 բնակիչ դիմել է ՀՅԴ-ին՝ բուժման ծախսերի փոխհատուցում սանելու հայցադիմանջ ներկայացնելու խնդրանքով: Այս հարցը իշխանությունները համարում են լուծված, գտնելով, որ պետությունը պետպատվերի շրջանակում կազմակերպել է բուժումը: Սակայն, իրականում, նրանց հիմնական մասը տեւական ժամանակ բուժումները շարունակել է տանը, քանի որ, ինչպես այդ առթիվ հարուցված քրեական գործով կատարված փորձաքննությունն է հաստատել՝ նրանք հիվանդացել են առողջությունը տեւականորեն քայքայող դիզենտերիա հիվանդությամբ, որը համարվում է միջին ծանրության հիվանդություն: Դա նշանակում է երկարատեւ բուժում նաեւ տանը՝ սեփական միջոցներով, դիետիկ սնունդ ստանալու պարտադրանքով, որն ավելի թանկ հաճույք է: Էլ չասենք այն մասին, որ զգալի թվով հիվանդներ իրականում հիվանդանոց չեն տեղափոխվել, նրանք բուժվել են տանը եւ բավականաչափ մեծ գումարներ են ծախսել այդ նպատակով, որը սակայն հիմնավորել չեն կարող:

Բնակչությունը դժգոհ է դատարանի վճռով բավարարված գումարների չափից եւ նշում է, որ հոգեկան անհանգստությունն ու չարչարանքները, միայն ջրի համար հերթ կանգնելը բավարար էր բարոյական վնասի հատուցում պահանջելու համար: «Մարդուն արժեւորելու խնդիր կա», ասում են նրանք, մի կողմ թողնելով ողջ նյութական վնասը եւ ափսոսանք հայտնում, որ օրենքը, ցավոք, բարոյական վնասի հատուցում պահանջելու հնարավորություն չի տալիս նրանց: Սակայն եղել են նաեւ անհիրազեկ մարդիկ, որոնք վնասի փոխհատուցումից բացի նաեւ բարոյական վնասի հատուցման պահանջ են ներկայացրել եւ պարտադրված են վնասի համար փոխհատուցված գումարով վճարել բարոյական վնասի պահանջ ներկայացնելու համար գանձվող պետտուրքը:

Առայժմ միայն Ջրային տնտեսություն պետական կոմիտեն է ներկայացնում կրած վնասների չափը, որը վերաբերում է միայն 23 հազար ջրի բաժանորդների մասով տրված փոխհատուցմանը: Առողջապահության նախարարությունը դեռեւս չի հաշվարկել բուժական ծախսերը: Պետությունը լռելյայն իր վրա վերցրեց նաեւ բուժման ծախսերը մինչեւ քրեական գործով հիմնավորելը, թե ում մեղքով տեղի ունեցավ պատահարը: ՀՀ գլխավոր սանիտարական բժիշկ Վլադիմիր Դավիդյանցը վթարի առաջին օրերին լրագրողներին հայտնեց, որ մինչեւ ուսումնասիրությունները չավարտվեն, նախարարությանը պատճառված վնասը փոխհատուցելու հարց չեն կարող բարձրացնել, «բայց հետագա քայլեր անպայման լինելու են»: «Քիչ հավանական է, որ առանց արտաքին ազդեցության կեղտաջրեր լցվեին ջրամբարի մեջ, չնայած այդ օրերին անձրեւ էր, համոզված չեմ: Հարցը գլոբալ չուսումնասիրվեց», մեզ հետ ունեցած զրույցում շեշտեց Ջրային տնտեսություն պետական կոմիտեի իրավաբանության բաժնի պետ Գագիկ Մկրտչյանը:

2003 թ. հոկտեմբերի 31-ին սանիտարահամաճարակային կանոնները խախտելու եւ ջրերը աղտոտելու փաստով քրեական գործ էր հարուցվել ՀՀ գլխավոր դատախազությունում: Դատախազության լրատվության պատասխանատու Գուրգեն Ամբարյանը տեղեկացրեց մեզ, որ 2004 թ. հունիսի 1-ին վարույթն իրականացնող քննիչ Հակոբ Ղարախանյանը գործի վարույթը կասեցնելու որոշում է կայացրել, քանի որ նախաքննության համար նախատեսված ժամկետը սպառվել էր, միաժամանակ սպառվել են նոր աղացույցներ ձեռք բերելու հնարավորությունները: Կասեցման որոշման մեջ ասվում է, որ վթարի աղբյուր է եղել Արգնու աղբյուրից հոսող վարակվող ջուրը: Նախաքննությամբ պարզվել է, որ շուրջ 250 բնակիչներ տուժել են, նրանց մոտ հայտնաբերվել է առողջությունը տեւական քայքայող հիգեյոզ հիվանդություն: Նրանք հարցաքննվել են, ու գործով տուժողներ են ճանաչվել: Նախաքննությամբ պարզվել է, որ Արգնու աղբյուրների տարածքում եւ լամպերի գործարանի տարածքում կոյուղագծերի վթարներ են եղել, սակայն զննությամբ վթարի տեղը չի հայտնաբերվել, դեռեւս չի պարզվել այն անձը, որը մեղավոր է եղել կատարվածի համար, ուստի քրեական գործի վարույթը կասեցվել է:

Զարմանալի է, թե դատախազությունը ինչու է միայն 250 հոգու տուժող համարել, երբ միայն «Նորք» ինֆեկցիոն կլինիկական հիվանդանոցում, ըստ տնօրեն Ա. Ասոյանի, 386 հիվանդ է բուժվել: Իրականում վարակվածների թիվը մի քանի անգամ ավելի էր, քան հիվանդանոցում բուժվածներն են, զգալի թվով հիվանդներ բուժվում էին տանը, որի համար մեծ գումարներ են ծախսել, սակայն հիմնավորել չեն կարող:

ՄԱՐԻ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ,
www.hetq.am

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Ընդդեմ սոցիալական քարտերի ներդրման

Հայաստանի
Հանրապետության նախագահ պարոն
Ռոբերտ Քոչարյանին
Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ
պարոն Անդրանիկ Մարգարյանին

Ինչպես մեր, այնպես էլ հանրապետության բազմահազար քաղաքացիների համոզմամբ, Հայաստանում անհատական ծածկագրերի (այժմ՝ նախորդից իր էությամբ չտարբերվող սոցիալական ապահովության քարտերի եւ համարների) ընդունման հարկադրումը, սոցիալական քարտերի համակարգի ներդրումը լրջորեն սպառնում են մեր ազգային եւ պետական անվտանգությանը, ոտնահարում են քրիստոնյաների կրոնական համոզմունքները, բարոյական սկզբունքները, մարդու սահմանադրական, ՀՀ օրենսդրությամբ եւ միջազգային փաստաթղթերով ամրագրված իրավունքները:

Մենք՝ ներքոստորագրյալներս, ելնելով վերը շարադրվածից, խնդրում ենք համապատասխան միջոցներ ձեռնարկել «Սոցիալական ապահովության քարտերի մասին» եւ դրա հետ սերտորեն կապված «Անհատական տվյալների մասին» ՀՀ օրենքներն ուժը կորցրած ճանաչելու համար:

Նույն բովանդակությամբ նամակ է հղվել նաեւ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց հայրապետին, խնդրելով նրա միջամտությունը:

Ռադիոֆիզիկայի գիտահետազոտական ինստիտուտի գլխավոր տնօրեն, ակադեմիկոս *Պարիս Հարությունի*
ԵՊՀ ընդհանուր ֆիզիկայի ամբիոնի վարիչ, ակադեմիկոս *Դավիթ Մեղրակյան*
Ակադեմիկոս *Լեւոն Ղազարյան*
Ակադեմիկոս *Վարդան Միքայելյան*
Ակադեմիկոս *Ռաֆայել Զազարյան*
Աշխարհագրական գիտությունների դոկտոր, Միջազգային էկոլոգիական ակադեմիայի ակադեմիկոս *Կարինե Դանիելյան*
ԳԱԱ հիդրոէկոլոգիայի ինստիտուտի տնօրեն, կենսաբանական գիտությունների դոկտոր *Ռաֆայել Հովհաննիսյան*
Հայաստանի ժուռնալիստների միության նախագահ *Ասողիկ Գեւորգյան*
Հայաստանի գրողների միության նախագահ *Լեւոն Մանդալյան*
Հայաստանի նկարիչների միության նախագահ, պրոֆեսոր *Կարեն Ղազարյան*
Հայաստանի կոմպոզիտորների միության նախագահ *Ռոբերտ Ամիրխանյան*
Հռադարակախոս, գրող, հասարակական գործիչ *Չորի Բալայան*
Պետական մրցանակի դափնեկիր, դոկտոր, պրոֆեսոր *Արտեմ Հարությունյան*
Ճարտարապետության դոկտոր *Վան Հովսեփյան*
Վաստակավոր նկարիչ *Արմեն Գալենց*
Գեղարվեստի ակադեմիայի պրոֆեսոր, նկարիչ *Մարո Գալենց*
Գեղանկարիչ *Կարեն Ամիրաջյան*
«Գոլոս Արմենիի» թերթի գլխավոր խմբագիր *Թյուրա Նախշարյան*
«Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր *Հակոբ Ավետիսյան*
«Ոգնի» թերթի գլխավոր խմբագիր *Արամայիս Մանուկյան*
«Ավանգարդ» թերթի գլխավոր խմբագիր *Ջոլիկ Մարտիրոսյան*
«Խոսք» շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր *Կոնստանտին Տեր-Հովհաննիսյան*
Մշակույթի հայկական ֆոնդի նախագահ *Արեւշատ Ավագյան*
Պատմական գիտությունների թեկնածու *Արմեն Ավագյան*
Պատմական գիտությունների թեկնածու *Գեւորգ Յազիջյան*
Պատմական գիտությունների թեկնածու *Գոհար Վարդանյան*
Տեխնիկական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ *Ռուբիկ Հովհաննիսյան*
Կենսաբանական գիտությունների թեկնածու *Ժ. Շահարյան*

Սիրելի քույրե՛ր եւ եղբայրնե՛ր

Հոկտեմբերի 1-ին, ժամը 12-ին Մատենադարանի մոտ հրավիրվում է հանրահավաք ընդդեմ սոցիալական քարտերի (մարդկանց համարակալման): Ովքեր սիրողաբար կամ խաբեությամբ քարտավորվել են եւ ուզում են ազատվել իրենց քարտերից, վերցնեն իրենց հետ «սոցիալական քարտ» կոչվածը՝ հատուկ պատրաստված դագաղի մեջ նետելու համար:

Ձեր ներկայությունը ցանկալի է եւ անհրաժեշտ:

Կազմկոմիտե
«Հայ արիական միաբանություն»
«Մխիթարիչ» ՀԲՄ
«Գոյ» հիմնադրամ
«Հակագլոբալիստական» միավորում
«Ավանգարդ» թերթի Գխ Ջ. Մարտիրոսյան
Լրագրող Ա. Հովհաննիսյան

Արտերկիր

Թուրքական թերթերն արձագանքում են Օսկանյան-Գյուլ-Մամեդյարով հանդիպմանը

Նրանց ուշադրության կենտրոնում է Հայաստանի արտգործնախարարը

ՆԱՏՕ-ի սամիտի գագաթաժողովում Հայաստանը ներկայացնում է արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը: Նա Սամիտում ունենում է նաեւ երկկողմ հանդիպումներ: Խոսքը տվյալ դեպքում Թուրքիայի արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլի հետ հանդիպման մասին է: Դա եռակողմի է վերածվել, երբ Գյուլն Ադրբեջանի արտգործնախարար Էլմար Մամեդյարովին, թուրքական «Սաբահ» թերթի վկայությամբ, հրավիրել է բանակցությունների սեղանի շուրջ:

«**Ազգը**» նախորդ համարում, ընդհանրապես Թաքուլ Հակոբյանի թղթակցության, անդրադարձել էր Գյուլի, ապա եւ Մամեդյարովի հետ ՀՀ արտգործնախարարի հանդիպումներին: Հիշեցման կարգով նշենք, որ Վարդան Օսկանյանը պատասխանելով «**Ազգի**» հարցերին ասել էր. «Գյուլի հետ երկխոսությունը բավականին լավ սացվեց, դրական հանդիպում էր»: Ինչ վերաբերում է Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարներին, ապա Օսկանյանի վկայությամբ, եռակողմ հանդիպման նպատակահարմարությունն առաջացել է իր եւ Աբդուլլահ Գյուլի երկխոսությունից հետո:

Այդ ընթացքում Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւը շարունակել էր դայլայլել Ղարաբաղի մասին իր «երգն» ասելով. «Աշխարհը գիտի, որ Ղարաբաղն ու Հայաստանն օկուպանտ են: Ադրբեջանը կողմնակից է հաշտության, սակայն չի կարող զիջումներ անել»: Ըստ երեւույթին, Իլհամի երգը դուր է եկել Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանին, որ նա, բացելով ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովի շրջանակներում կազմակերպված «Երիտասարդության համաժողովը», այնուհետեւ պատասխանել է պատվիրակների հարցերին:

Էրդողանն ի պատասխան «Կարո՞ղ են լուծում գտնել Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ առկա խնդիրները» հարցի, բառացիորեն ասել է. «Հարցը միակողմանի է: Թուրքիան ամեն կերպ ձգտում է կյանքի կոչել հարեւանների հետ խնդիր չունեցող երկիր դառնալու նպատակը: Ցավոք, մեզ չի հաջողվում զարգացնել հարաբերությունները Հայաստանի հետ: Դրա պատճառը նրանք (հայերը) են: Համառորեն չեն ճանաչում Թուրքիայի սահմանները: Նույնը վերաբերում է նաեւ Ադրբեջանին, որի հետ նմանապես խնդիրներ ունեն: Նրանք Ադրբեջանում օկուպանտի կարգավիճակում են: Կովազան երկիր են ներկայացնում: Հայաստանի վարչակարգը որդեգրել է կոշտ դիրքորոշում: ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովին չեն մասնակցել: Դա բացատրություն չունի: Մենք հաշտության կողմնակից ենք: Հայաստանի հետ դժվարությունների հաղթահարման առումով խնդիրներ չունենք: Հայաստանը ձգտում է օրակարգում պահել Ցեղասպանության հարցը: Նման բան անհնար է, որ Թուրքիան ընդունի: Պատմական խնդիրներով թող զբաղվեն պատմաբանները: Նոր աշխարհը ենթի եւ ասելության վրա չենք կառուցելու»:

Էրդողանն, ըստ երեւույթին, մոռացել է, որ Հայաստանը գագաթաժողովին մասնակցում է արտգործնախարարի գլխավորած պատվիրակությամբ: Համենայն դեպս, Թուրքիայի վարչապետի խոսքերը հունիսի 29-ի համարում մեջբերել է իսլամական «Վաքիթ» թերթը: Նույն օրվա համարներում Օսկանյանի երկկողմ եւ եռակողմ հանդիպումներին վերաբերյալ «Սաբահ» թերթի հետ անդրադարձել են նաեւ «Հյուրիեթ» ու «Զամանը», ընդ որում վերջինը երկու առանձին հոդվածով: Համաձայն «Հյուրիեթի», Օսկանյանը նշել էր, որ ընդունում է Աբդուլլահ Գյուլի եւ Էլմար Մամեդյարովի հետ եռակողմ հանդիպումներում «Թուրքիայի նախաձեռնությունն ու առաջնորդողի դերը»: Ըստ թերթի սացած տեղեկության, Գյուլն ասել է, որ Թուրքիան Լեռնային Ղարաբաղում կարող է խաղալ «կասալիզասորի այն դերը», ինչ խաղացել է Կիպրոսում: «Հյուրիեթի» տվյալներով, հանդիպմանն Օսկանյանը տրամադրված է եղել եւ մասնակցել է, որ ՆԱՏՕ-ի անդամ, ինչպես նաեւ Եվրամիությանն անդամակցության ձգտող Թուրքիան կարող է վերին աստիճանի կարեւոր դեր խաղալ արեւմտյան կառույցների հետ հարավային Կովկասի ինտեգրացման գործում:

«Հյուրիեթի» վկայությամբ հանդիպմանն Օսկանյանն արծարծել է նաեւ Թուրքիայի հայկական սահմանի բացման հարցը, որին ի պատասխան Գյուլը Հայաստանից պահանջել է հրաժարվել «Ցեղասպանության պնդումներից եւ Թուրքիային ներկայացվող հողային պահանջներից»: Այդ ընթացքում Օսկանյանն ակնարկել է, որ հասկանում է Ցեղասպանության հարցի պատճառած մտահոգությունը:

«Զամանն» Օսկանյան-Գյուլ-Մամեդյարով հանդիպումը մոտավորապես նույն տեսանկյունից է լուսաբանում ինչ, «Հյուրիեթը», պարզապես հայ-թուրքական սահմանի բացմանն անդրադառնում է առանձին հոդվածով: «Հայաստանի սահմանը փակ է մնալու» հոդվածում ահա թե ինչ է գրում «Զամանը». «Օսկանյանն ասաց, որ եռակողմ հանդիպումները չպետք է սահմանափակել Ղարաբաղի հիմնահարցով, պետք է քննարկել նաեւ առեւտրատնտեսական հարցեր: Նրա կարծիքով, պետք է շարունակել հանդիպումները եւ այդ գործընթացում ներգրավել նաեւ Վրաստանին»: Ըստ «Զամանի», Գյուլը պատասխանել է Օսկանյանի միտքը, եւ դիմելով հայ գործընկերոջն ասել. «Այս փուլում չպետք է ակնկալել, որ սահմանները կբացվեն»: Գյուլի այս խոսքերից, ինչպես «Զամանն» է ընդգծում, «հովացել են ադրբեջանցիների սրտերը»:

Որքան էլ թուրքական թերթերն Օսկանյան-Գյուլ-Մամեդյարով հանդիպումը լուսաբանեն Թուրքիայի տեսանկյունից, երբեմն ցանկալին ներկայացնելով իրողություն, այնուամենայնիվ, նրանք ուշադրությունը կենտրոնացնում են ՀՀ արտգործնախարարի վրա, ոչ թե Մամեդյարովի: Սա նշանակում է, որ Թուրքիան Անդրկովկասում շարունակում է բախվել հայկական գործոնին, իսկ բախումներից խուսափելու անկարողությունը զայրացնում է նրան:

ՀԱՐՈՒՆ ՉԱՔԱՐՅԱՆ

Իսրայելը խրամաս է փորելու Գազայի եւ Եգիպտոսի միջեւ

Երուսաղեմից «Ասոշիեյթեդ պրեսը» «Սայփրս ուիքլի» շաբաթաթերթում հաղորդում է, որ Իսրայելը ֆինանսական օժանդակություն է փնտրում 4 կմ երկարությամբ եւ 25 մ խորությամբ խրամաս փորելու Եգիպտոսի եւ Գազայի միջեւ՝ զենքերի ապօրինի հոսքը տարածաշրջան կասեցնելու նպատակով: Խրամատը, որի շինարարությունը դեռ չի հաստատվել իսրայելական կաբինետի կողմից, միլիոններ է արժենալու եւ Ռաֆահում նորանոր տներ քանդման պատճառ դառնալու: Եգիպտոսի եւ Գազայի միջեւ ընկած բուֆերային տարածքում ճանապարհը, որն այժմ որոշ հատվածներում 200 մետր լայնություն ունի, պետք է ընդլայնվի մինչեւ 300 մետր, որպեսզի հնարավոր լինի խրամաս կառուցել այնտեղ: Ավելացնենք, որ մինչ օրս Իսրայելը Ռաֆայում հարյուրավոր տներ է քանդել եւ 13 հազար պաղեստինցիներ տեղահանել: Ավելին՝ Երուսաղեմում անջատողական պատի կառուցումը, որն արդեն սկսվել է եւ ծրագրված է ավարտել առաջիկա 18 ամիսների ընթացքում, զրկում է հազարավոր պաղեստինցիներին Երուսաղեմում բնակվելու իրավունքից:

Բոսնիայից՝ Աֆղանստան

Մինչեւ տարեվերջ ՆԱՏՕ-ն կդադարեցնի 1995 թ. Բոսնիայում սկսած խաղաղարար գործողությունը: Նման որոշում է ընդունվել Սամիտում անցկացվող ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովում: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ Բոսնիայում ՆԱՏՕ-ի զինվորներին կփոխարինի Եվրամիության խաղաղարար զորաբաժինը:

Նաեւ որոշվել է Աֆղանստանում ուժեղացնել ՆԱՏՕ-ի ռազմական ներկայությունը, որպեսզի ապահովվի այդ երկրի անվտանգությունը սեպտեմբերին կայանալիք ընտրությունների ժամանակ: Ոյթեր գործակալության տվյալներով, հավելյալ կարգով Աֆղանստան կտրակվի երեուկես հազար զինվոր:

Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերի խոսքերով, Աֆղանստանի անվտանգության եւ կայունության ապահովումը ՆԱՏՕ-ի գլխավոր խնդիրն է: Ներկայումս այդ երկրում Հյուսիսատլանտյան դաշինքն արդեն ունի 6500 զինծառայող:

ՄԱԿ-ը ողջունել է Իրաքի «վերանկախացումը»

Նախատեսված ժամկետից 2 օր շուտ Իրաքում տեղի ունեցած իշխանափոխությունն ունեցել է իր բնական շարունակությունը: Երկուշաբթի օրը կոալիցիոն վարչակազմի ղեկավար Փոլ Բրեմերն իր լիազորությունները փոխանցել է Իրաքի ժամանակավոր կառավարությանը եւ ապա մեկնել է երկրից: Նույն օրը վերականգնվել են ԱՄՆ-ի եւ Իրաքի դիվանագիտական հարաբերությունները, որոնք խզվել էին 1990 թ. Իրաքի Քուվեյթ ներխուժելուց հետո:

Բաղդադում ԱՄՆ դեսպանության տարածած պաշտոնական հաղորդագրության մեջ հաստատվում է, որ վերականգնվել են դիվանագիտական հարաբերություններն Իրաքի կառավարության հետ: Վարչապետ Իյադ Ալլաուին Փոլ Բրեմերից սացել է փաստաթղթերի փաթեթ, որոնցով վավերացվում է Իրաքի ինքնիշխանության վերականգնումը:

BBC-ն հաղորդում է, որ արդեն Բաղդադ է ժամանել Իրաքում ԱՄՆ նոր դեսպան Ջոն Նեգրոպոնտեն, որը դեռ վերջերս ՄԱԿ-ում ԱՄՆ ներկայացուցիչն էր: 64-ամյա հմուտ դիվանագետն Իրաքի մայրաքաղաք է մեկնել առանց ընտանիքի: Նա գլխավորելու է աշխարհում թվակազմով ամենամեծ ամերիկյան դեսպանությունը:

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը Բաղդադում տեղի ունեցած իշխանափոխությունից հետո որոշել է «Իրաքի վերադարձը անկախ եւ ինքնիշխան պետությունների ընտանիք» եւ իրաքցիներին կոչ է արել համախմբվել երկրի ժամանակավոր կառավարության շուրջը: Հաղորդվում է նաեւ, որ Մեծ Բրիտանիան եւ ԱՄՆ-ը խոստացել են Իրաքի նոր կառավարությանն օգնել երկրում բռնությունների հաղթահարման գործում:

Իրաքում գնդակահարվել է ամերիկացի զինծառայող

Իսլամիստ ծայրահեղականները գնդակահարել են ամերիկացի 20-ամյա զինծառայող Քեւին Մոփինին, որին գերի էին վերցրել ապրիլի 9-ին «Քելոգ, Բրաուն ընդ Ռութ» ընկերության մի խումբ գործարարների հետ: Երեկ գիշեր Քաթարի «Ալ Ջազիրա» արբանյակային հեռուստաալիքով ցուցադրվել է մահապատժի տեսագրությունը:

Տեսագրության մեջ սկզբում երեւում է գետնին նստած Մոփինը՝ կապված աչքերով: «Ալ Ջազիրան» բուն մահապատիժը չի ցուցադրել, բայց հաղորդել է, որ ամերիկացի զինծառայողը գնդակահարվել է: Ասոշիեյթեդ պրեսը հաղորդում է, որ վերջին դրվագներում Քեւին Մոփինն արդեն արնաշաղախ վիճակում է:

Պատանդի մահապատժի պատասխանատվությունն իր վրա է վերցրել նախկինում անհայտ «Ալլահի եւ Մուհամմեդի թշնամիների դեմ ջիհադի կողմնակիցներ» խմբավորումը: Իսլամիստներն ասել են, որ մահապատժի պատճառն Իրաքում ԱՄՆ-ի վարած քաղաքականությունն է:

«Մահապատիժը վրեժխնդրություն է ԱՄՆ-ից, որը չփոխեց իր քաղաքականությունն Իրաքում», հայտարարում են ահաբեկիչները: Նրանց խոսքերով, այդ քայլով իրենք «հարգում» են Իրաքում, Սաուդյան Արաբիայում եւ Ալժիրում հանուն իսլամի զոհված մարտիկների հիշատակը:

Շարքային Քեւին Մոփինը մեկն էր այն 8 ամերիկացիներից, որոնք ապրիլին անհետացել էին Աբու Ղրեյբի շրջանում թափսոցից նրանց վրա կատարված հարձակումից հետո: Ավելի ուշ նրանցից չորսի դիակները հայտնաբերվել էին հարձակման վայրից ոչ հեռու: Հինգերորդ դիակը հայտնաբերվել էր առանձին: Գերիներից մեկին՝ վարորդ Թոմաս Հեմիլին հաջողվել էր փախչել:

Գուանտանամոյի բանտարկյալները կկարողանան դիմել դատարան

ԱՄՆ գերագույն դատարանը որոշել է, որ Գուանտանամոյի ռազմակայանում պահվող կալանավորներն իրավունք ունեն դիմելու ամերիկյան դատարաններ եւ վիճարկելու իրենց ազատազրկման փաստը: BBC-ն հաղորդում է, որ գերագույն դատարանի 9 անդամներից 6-ը քվեարկել է նոր որոշման օգտին, 3-ը՝ դեմ:

Տվյալ դատավճիռը համարվում է ուժգին հարված նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակազմին, քանի որ կարող են սկսվել հարյուրավոր դատավարություններ, որոնցում հայցվորներ կլինեն Գուանտանամոյի կալանավորները: Ի դեմ, նրանք կկարողանան դատական հայցեր ներկայացնել նաեւ իրենց բանտարկիչների դեմ:

Գուանտանամոյի կալանավորների մեծ մասն այնտեղ առանց դաս ու դատաստանի պահվում է հակաֆղանական պատերազմի ժամանակներից, այսինքն՝ ավելի քան երկու տարի: Ավելի վաղ ամերիկյան ցածր ատյանի դատարանները որոշել էին, որ այդ կալանավորները ենթակա չեն ԱՄՆ դատաքննությանը, ուստի չեն կարող դիմել ամերիկյան արդարադատության մարմիններին: Ներկայումս ռազմակայանում պահվող կալանավորների թիվն անցնում է 600-ից:

Գերագույն դատարանը նաեւ որոշել է, որ «անօրինական զինված կազմավորումների մասնակիցներ» բնորոշմանը ենթակա ԱՄՆ քաղաքացիները կարող են կալանավորվել առանց դատարանի թույլտվության, բայց իրավունք ունեն կալանավորման փաստը վիճարկել դատարանում: Գերագույն դատարանի անդամ Սանդրա Դեյ Օ'Քոնորը հայտարարել է, որ պատերազմական վիճակը ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշին գործողությունների ազատություն չի տալիս ԱՄՆ քաղաքացիների իրավունքներին առնչվող հարցերում:

Դատարանը չի քննել Գուանտանամոյի կալանավորների իրավունքների խախտումների հարցը:

Պ. Բ.

Մշակույթ

Ժամանակը բրոնզե թափանցումներում

Մարիամ Հակոբյանի ցուցահանդեսի առիթով

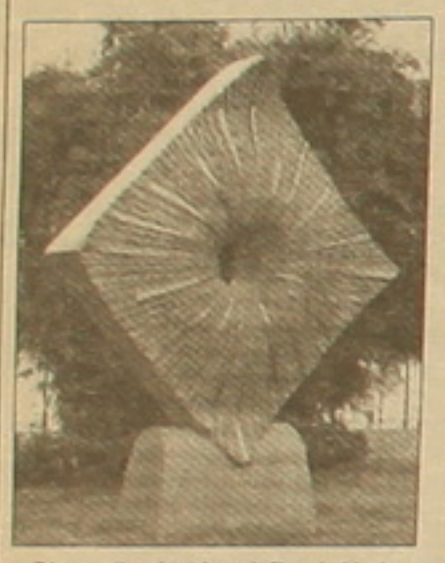

Գեղարվեստի ակադեմիայի Ալբերտ եւ Թոմ Բոյաջյան ցուցասրահում օրերս վերջին տարիների իր աշխատանքներն էր ներկայացրել խճանկարագործուհի Մարիամ Հակոբյանը: 1999 թ. նկարիչների միության սրահում 100 խճանկարային եւ 40 գրաֆիկական աշխատանքների ցուցադրությունից հետո այս նոր գործերին ավելի բնորոշ են փիլիսոփայական մոտեցումները («Ժամանակ», «Փոխակերպություն», «Հրեշակը», «Լույսի ճանապարհ», «Հոգու աչքեր», «Ռեկիեմ», «Արեւի դարաշրջանը», «Տարածության եւ ժամանակի միջով», «Փոփոխությունների գեսը», «Դախտի դարպասներ», «Գր. Լուսավորիչ»: Խճանկարներից յուրաքանչյուրը մի պատմություն ունի, ներքին մի վիճակ, որ խորհրդածելու եւ խճանկարագործուհու հետ երկխոսության տրամադրություն է ստեղծում: Հեսաերությունների եւ թեմատիկայի բազմազանության մեջ, այնուամենայնիվ, առանձնանում եւ որոշակիանում է աշխատանքների մեջ դրված ժամանակի գաղափարը: Ցուցահանդեսի ընդհանուր կոմպոզիցիայի հենքը եւ բնորոշիչը թերեւ ներքին հոգեւոր զարգացման ճանապարհի փուլերն են: Աշխատանքներից մեկում («Ժամանակը») հայկական հին ժայռապատկերային սիմվոլիկան հարբահնդակային ձեւով՝ ժամանակների փոփոխության եւ նոր իրականության անցնելու մոտիվներով է արտահայտված:

Քանդակներին բնորոշ դինամիկան, ամեն ինչ՝ փոփոխությունների, ձեւերի, փոխակերպումների մեջ արվող դիտարկումները բացահայտում են արվեստագետի աշխարհայացքային որոշ ասպեկտներ. «Մարդը դրված է որոշակի շրջանակների մեջ: Միայն նյութական աշխարհը չէ, նաեւ հոգեւոր աշխարհն է մեզ ներառում եւ նյութական աշխարհը շատ ինչ բան է որոշում: Հոգու աչքերը պետք է բաց լինեն Լույսի առաջ»: Քանդակագործուհին դյուրորեն է հաղթահարում նյութի դիմադրությունը, օգտագործում է նյութի տարատեսակներ, մոնումենտալ աշխատանքների վրա ավելի հաճախ լուծումներ գտնում է համադրումների միջոցով, օրինակ՝ բրոնզը զուգորդելով քարին:

Վերջին շրջանի՝ 2002-2003-ի աշխատանքներում տիրապետող ժամանակ հասկացությունը՝ նոր աշխարհի, նոր մտածողության, անակնկալ փոփոխությունների ծնունդն են խորհրդանշում: Այս փոփոխուն աշխարհի մեջ ժամանակի անիվը, որ առաջ է մղում եւ տանում մարդուն, վերադարձի սպասումներով է հղի («Նոր տիեզերք», «Կանչող հեռու»): Մարիամ Հակոբյանը դավանում է արվեստում՝ նվիրումի սկզբունքը. «Մարդկային կյանքն իմաստավորվում է, երբ նա ստեղծագործում է, արարում՝ հավատարիմ մնալով իր գործին՝ ողջ հոգով եւ մարմնով»:

Մարիամ Հակոբյանը բազմիցս մասնակցել է Ռավեննայի բիենալեներին. 1998-ին ներկայացրել է «Լույսի ճանապարհներ», «Դախտի դարպասներ» աշխատանքները: Արդյունավետ՝ եւ բեղուն է եղել հատկապես 2001 թ., երբ մոսկովյան ցուցահանդեսից հետո հրավեր ստացավ Չինաստանից եւ այժմ Չանչունում, Ֆուժոուում, Պեկինում տեղադրված են նրա «Հաց» (գրանիտ), «Ժամանակի անիվը» (գրանիտ), «Կանչող հեռու» (գրանիտ, 2003), «Եղիցի կյանք» (մարմար, 2002 թ.) խճանկարները, ապա եւ այցելեց Վիեննա, Ավստրիայի մայրաքաղաքում տեղադրելու «Հավատ» (բազալտ) մոնումենտալ կոթողը:

Երեւանյան այս ցուցահանդեսում ներկայացված «Ռեկիեմ» աշխատանքի առաջին տարբերակը գտնվում է Վաշինգտոնում հրեաների ցեղասպանության («Հոլոքոստի») թանգարանում:

Մասնակցելով տարբեր երկրներում կազմակերպված ցուցահանդեսներին, սիմպոզիումներին, բիենալեներին (Ռուսաստան, Իտալիա, Հունաստան, Նորվեգիա, Գերմանիա, Չինաստան, Լիտվա, Ֆրանսիա եւ այլն)՝ Մ. Հակոբյանն արժանացել է պարգեւների եւ մրցանակների՝ 2001 թ. Վիեննայում ստացել է 1-ին մրցանակ՝ Հայաստանում հրատարակության 1700-ամյակի առթիվ, Չինաստանում 2001 թ. կազմակերպված «Քար-հուշարձան» մրցույթին՝ 2-րդ մրցանակ, բրոնզե մեդալ՝ Ռավեննայի 1996 թ. XIII միջազգային բիենալեին եւ այլն:

Մարիամ Հակոբյանը հիմնադիրն ու նախագահն է «Նորեն» ստեղծագործական կենտրոնի, որն աշխատանքներ է տանում հայ արվեստագետներին աշխարհի մշակութային գործընթացներում ինտեգրելու ուղղությամբ՝ կազմակերպելով ցուցահանդեսներ, սիմպոզիումներ, տրամադրում տեղեկություններ արվեստի աշխարհում տեղի ունեցող ամենաթարմ նորությունների մասին:

ՄԵԼՈՒՀԻ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Վալանսում ներկայացվել է Դ. Վենսոնի հայագիտական աշխատությունը

Վալանսի «Արմենիա» մշակութային միության նախաձեռնությամբ օրերս Ֆրանսիայի հայաբաս այդ քաղաքի հանրությանը ներկայացվեց Դավիդ Վենսոնի «Հայերը 19-րդ դարի ֆրանսիացի ճանապարհորդների պատմություններում» աշխատությունը: Գիրքն ընդգծում է 1796–1895 թթ. նկարագրություններ եւ լույս է տեսել Վալանսի «Բոմինքրի» հրատարակչությունում:

Հեղինակին շնորհակալություն հայտնելով ճանապարհորդների պատմությունների հետազոտման հետ կապված ծավալուն աշխատանքի համար, մշակութային միության ղեկավար Գրիգոր Ամիրզայանը ձայնը տվեց «Բոմինքրի» հրատարակչության պատասխանատու Ռընե Աճեմյանին, որ պատմեց, թե ինչու է ընտրել հենց այդ աշխատությունը: Աճեմյանի խոսքերով, իրեն անմիջապես հիացրել է Վենսոնի կատարած հսկայածավալ աշխատանքը, հետին պլան մղելով գրքի հրատարակման տնտեսական կողմը:

«Հայերը 19-րդ դարի ֆրանսիացի ճանապարհորդների պատմություններում» գիրքը Դավիդ Վենսոնի գիտական ատենախոսությունն է: Իր գրեթե մեկժամանոց ելույթի ընթացքում հեղինակը ներկաներին ապացուցեց, որ ինքը հմտորեն տիրապետում է նյութին եւ հիանալի բանախոս է: Պատմաբանը խոսեց Ալեքսանդր Դյումայի, Լամարտինի, Թեոֆիլ Գոթիեի, Ժորժ Պերոյի եւ 19-րդ դարի ֆրանսիացի մյուս հեղինակների մասին, որոնք հուշագրություններ են թողել հայերի եւ Հայաստանի վերաբերյալ: Ապա ներկաներից շատերը նրան մոտեցան ինքնագրեր ստանալու:

Կանի փառատոնի հայկական ֆիլմը

Փարիզի «Աշխարհ» թերթից տեղեկանում ենք, որ մայիսին Կաննում անցկացված 57-րդ միջազգային կինոփառատոնում (որին **«Ազգը»** ժամանակին անդրադարձել է) ցուցադրված ժապավենների մեջ եղել է հայկական վավերագրական ֆիլմ: Խոսքը նախկին ճարտարապետ Երվանդ Ջանիկյանի եւ նախկին նկարիչ Անջելա Ռիչչի Լուկկիի «Օ՞, Ոտմա» 71 րոպեանոց ժապավենի մասին է, որը Կաննում ցուցադրվել է որպես իտալական ֆիլմ:

Մի շարք կինոքննադատների բնորոշմամբ, այդ վավերագրական ֆիլմն իր ճշմարտացիությամբ պարզապես սարսափազդու է: Ջանիկյանը եւ Ռիչչի Լուկկին իրենց վավերագրական ֆիլմը նկարահանելիս օգտագործել են Առաջին աշխարհամարտի կինոարխիվները, որոնցով ցուցադրեն միլիոնավոր չափահաս մարդկանց եւ նույնիսկ երեխաների համար պատերազմի հետեւանքով մինչեւ օրս չսպիացած վերքերը:

Պ. Ք.

Արաբական ազատ բեմի ծաղիկը

Կահիրեում հրատարակվող «Արեւ» օրաթերթի արաբերեն հավելվածի ապրիլյան համարում հիշատակի խոսք կա մարտին՝ օրը ցերեկով եղեռնաբար սպանված հայազգի դերասանուհի Վանյա Էֆսեճյանի մասին: Ռեբա Աբդուլ Մոնշեմի հոդվածը, որ վերնագրված է «Ազատ բեմի ծաղիկը, որ կորցրեցինք», անդրադառնում է արաբական թատրոնի ամենասիրված դերասանուհու անցած կյանքին, որի ընթացքում, նրա խոսքերով, հրաշալի ու համոզիչ է մարմնավորել ամենատարբեր կերպարներ:

«Ճիշտ է, թատրոնն առօրյա ներկայացումների եւ մշտանորոգ կերպարների արվեստ է, սակայն Վանյան, որի նման-ներին ժամանակը հազվադեպ է հայտնաբերում, ընդմիշտ կմնա մեր գիտակցական հիշողության մեջ», գրում է նա:

Հ. Օ.

ԳՈՒՅԺ

Գեորգի Մինասյան

Կյանքից հեռացավ հանրաճանաչության վաստակավոր արտիստ, սիրված երգիչ Գեորգի Մինասյանը: Դժվար է նույնիսկ պատկերացնել, որ նրա կատարմամբ այլեւս չեն հնչի նոր երգեր, մինչդեռ արվեստագետը լի էր ստեղծագործական ավյունով ու բազում ծրագրերով:

Վերջերս մի անասելի տխրություն կար նրա աչքերում, նաեւ՝ երկփեղկված կարոտ...

Գեորգի Մինասյանը ծնվել է 1942 թվականին Սոչիում, սովորել է Մոսկվայի կոնսերվատորիայում եւ պետական թատերական ինստիտուտի օպերետայի բաժնում: Ավարտելուց հետո աշխատանքի է անցել Կրասնոդարի օպերետայի թատրոնում, ապա Մոսկվայում՝ որպես «Մոսկոնցերտի» մենակատար՝ համերգներով հանդես գալով Խորհրդային Միության հանրապետություններում:

1972 թվականին ամուսնանալով, տեղափոխվում է Երեւան եւ ընդունվում ռադիոյի էստրադային սիմֆոնիկ նվագախումբ՝ որպես մենակատար: Գեորգի Մինասյան արվեստագետի համար հայ կոմպոզիտորների հետ համագործակցությունը ստեղծագործական նոր էջ է բացում: Նրա համար երգեր են գրել Ալ. Աճեմյանը, Ռ. Ամիրխանյանը, Ա. Հեքիմյանը, Ա. Բաբաջանյանը եւ ուրիշներ:

Որոշ ժամանակ անց Գեորգի Մինասյանը հանդես եկավ որպես «Հայիամերգի» մենակատար՝ ստեղծելով սեփական գործիքային անսամբլ: Հաճախակի ելույթներ էր ունենում Հայաստանի պետական էստրադային նվագախմբի հետ, որը ղեկավարում էր Կոնստանտին Օրբելյանը:

90-ականների սկզբին տեղափոխվում է ԱՄՆ: Այնտեղ, Կ. Օրբելյանի հետ համագործակցության արդյունքում ծնվում են բազմաթիվ նոր երգեր, այդ թվում «Փառք մեր ազգության» երգը, որը սփյուռքահայության յուրատեսակ հիմնն է դառնում: Իսկ Գեորգի Մինասյանն իր կատարմամբ ԱՄՆ-ի «Armenian Music Award» երգի ամենամյա փառատոնի տարվա լավագույն երգչի տիտղոսին է արժանանում:

2001 թ. սիրված երգիչը կրկին հայրենիքում էր՝ այս անգամ մասնակցելու Առնո Բաբաջանյանի 80-ամյա հոբելյանին նվիրված համերգ-հանդիսություններին:

Գեորգի Մինասյան երգչի, պայծառ անձնավորության հիշատակը միշտ վառ կմնա մեր սրտերում:

ՀՀ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՌԱԴԻՈ
«ԱՌՆՈ ԲԱԲԱՋԱՆՅԱՆ» ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հուլիսի 1-ին, ժամը 12.00–14.00 տեղի կունենա Գեորգի Մինասյանի հոգեհանգիստը եւ վերջին հրաժեշտը Արամ Խաչատրյանի անվան համերգային մեծ դահլիճում:

Կոմիտասի վիրտուալ թանգարանի բացումը

Այսօրվանից ինտերնետային ցանցում www.komitas.am հասցեով գործում է հայ հանճարեղ երգահան Կոմիտասի վիրտուալ թանգարանը, որի մասին *«Ազգն»* արդեն տեղեկացրել է:

Այս երեւույթի նախաձեռնողն է UNISON հասույթ կարիքներով մարդկանց աջակցության հասարակական կազմակերպությունը: Բուդապեշտի Բաց հասարակության ինստիտուտի աջակցությամբ UNISON-ի ջանքերով վեց ամսում հավաքվեց հսկայական ծավալով բազմաբնույթ եւ չափազանց հետաքրքրական տեղեկություն մեծ երաժշտի կյանքի, գործունեության, առեղծվածային հիվանդության եւ ողբերգական վախճանի վերաբերյալ:

Անշուշտ, մեծն Կոմիտասի թանգարանի ստեղծման կարիքը զգացվում էր վաղուց: Հայ դասական երաժշտության հիմնադիրն իր կյանքի ընթացքում դրսեւորվելով իբրեւ չափազանց համեստ եւ ասկետիկ կեցվածքով մի անձնավորություն, այնուամենայնիվ, իրենից հետո թողեց մեծ եւ բազմաշերտ երաժշտական, գիտական եւ ազգագրական ժառանգություն, ինչպես նաեւ իր անձի հետ կապված բազմաթիվ չբացահայտված առեղծվածներ: Եվ այս ամենն անհրաժեշտ էր վերհանել, ի մի բերել, մշակել, կենտրոնացնել եւ պատշաճ ձեւով ներկայացնել լայն հասարակությանը: Այս տեսակետից շահեկան է այն փաստը, որ վեբսայթն արված է 3 լեզվով՝ հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն, այսինքն՝ մատչելի է ինտերնետ ցանցից օգտվողներին ողջ աշխարհում, եւ կարելոր իրադարձություն Հայաստանի մշակութային կյանքում:

Այցելելով Կոմիտասի վիրտուալ թանգարանը www.komitas.am հասցեով, օգտվողն ընկնում է հետաքրքրական մի աշխարհ՝ Կոմիտաս Վարդապետի հոգեւոր տիեզերքը...

ԾԱԳՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

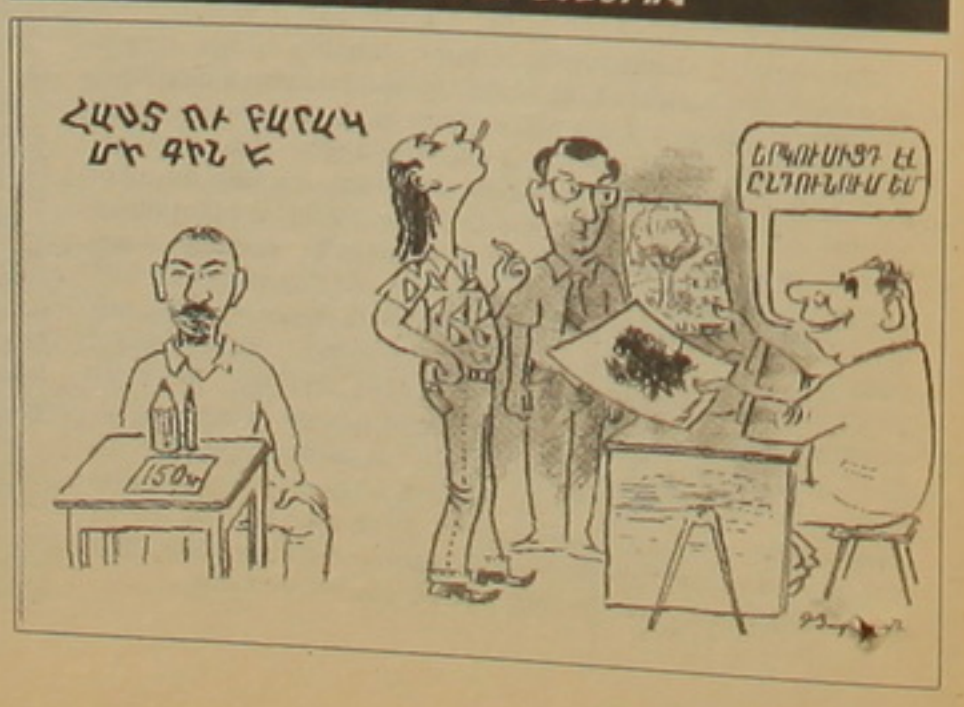

Մարզական

Հուլիսի 14-ին չեմպիոնների լիգայի որակավորման առաջին փուլի հանդիպումներով կսրվի եվրոգավաթների 2004/05 թթ. խաղարկության մեկնարկը: Արդեն հայտնի են Հայաստանը ներկայացնող 4 ակումբների մրցակիցները: Մինչ նրանց մասին ընթերցողներին տեղեկացնելը, նշենք, որ ելնելով նախորդ տարիների տխուր փորձից եւ մեր թիմերի ներկա խաղամակարդակից, առաջին փուլի արգելքը հաջողությամբ հաղթահարելու հնարավորությունները սահմանափակ են: Դա խոստովանում են նույնիսկ թիմերի մարզիչները:

Եվրոգավաթների մեկնարկի շեմին

Ներկայացնում ենք մեր թիմերի մրցակիցներին

Եվ այսպես, չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում «Փյունիկն» առաջին խաղում հյուրընկալվելու է Մակեդոնիայի «Պոբեդային»: Մակեդոնիայի առաջնությանը մասնակցում են 12 թիմեր: 3 շրջանով անցկացված մրցաշարում «Պոբեդան» 5 միավորով առաջ անցավ 2-րդ տեղը գրաված «Սիլեխից»: 33 հանդիպումներում «Պոբեդան» վաստակել է 71 միավոր (+22=5-6, 78-42): Թիմի հարձակվող Դիմիտրովսկին 25 գնդակով դարձել է առաջնության լավագույն ռմբարկու: «Փյունիկը» լրջորեն է նախապատրաստվում մակեդոնացիների հետ հանդիպումներին: Ստեղծվել է մարզական խորհուրդ, աշխատանքներ են տարվում «Փյունիկի» կազմն ուժեղացնելու համար: Ներկայումս «Փյունիկի» հետ է մարզվում Կիպրոսում հանդես եկող Ռոմիկ խաչատրյանը, որը ՀՀ չեմպիոնի կազմում կմասնակցի չեմպիոնների լիգայի մրցաշարին: Բացառված չէ, որ «Պոբեդայի» հետ խաղերին մասնակցեն նաեւ Քարամյան եղբայրները: Խոսակցություններ կան, որ Սարգիս Հովսեփյանն էլ հնարավոր է միանա իր նախկին թիմակիցներին: Ամեն դեպքում թիմի կազմն ուժեղացնելու կարիք է զգում եւ առանց դրա մեր չեմպիոնին շատ դժվար կլինի հաղթահարել առաջին փուլի արգելքը: Նշենք, որ մեր թիմերն առաջին անգամ են հանդիպելու մակեդոնական ակումբների հետ:

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում արծաթե մրցանակակիր «Բանանցին» բաժին է հասել ուկրաինական «Իլիչեւեցը», որը վերջերս ավարտված առաջնությունում գրավել է 8-րդ տեղը (+10=10-10, 34-36, 40 միավոր): «Իլիչեւեցը» եվրոգավաթին մասնակցելու իրավունք է ստացել «Ազնիվ խաղի» մրցանակի խաղարկությունում հաղթող ճանաչվելու շնորհիվ: Ցավոք, «Բանանցն» ընթացիկ մրցաշրջանում անհաջող է հանդես գալիս եւ թիմին դժվար կլինի հաղթահարել ուկրաինական արգելապատնեշը: Ակումբի ղեկավարությունը հույս ունի, որ Դոնեցկի «Մետալուրգը» մի քանի ֆուտբոլիստ կտրամադրի «Բանանցին»: Սակայն մեր թիմը մրցելու է ուկրաինական ակումբի հետ, ուստի բացառված չէ, որ Ուկրաինայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան չթույլատրի «Մետալուրգի» ֆուտբոլիստներին հանդես գալ «Բանանցում»: Այդ դեպքում թիմը մտադիր է համալրվել ի հաշիվ տեղի ֆուտբոլիստների:

Բրոնզե մրցանակակիր «Շիրակը» մրցելու է Մոլդովայի «Տիրասպոլի» հետ, որը 8 թիմերի մրցավեճում զբաղեցրել է 4-ր տեղը (+12=9-7, 32-22): Թիմի հարձակվող Բարբուրոը 8 գնդակով առաջնության լավագույն ռմբարկուների ցուցակում 4-րդն է (լավագույն ռմբարկուն «Զիմբրուի» ֆուտբոլիստ Շիբելովն է՝ 15 գոլ): Հարկ է նշել, որ «Տիրասպոլը» ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարին մասնակցում է երկրի գավաթակիր «Զիմբրուի» փոխարեն, որն արտոնագրման գործընթացը չէր անցել: Ցավոք, «Շիրակն» ընթացիկ առաջնությունում շատ անհաջող է հանդես գալիս եւ, անկեղծ ասած, դժվար է հավատալ, որ գյումրեցիներին կհաջողվի հաղթել մրցակցին:

«Միկան» մրցելու է հունգարական ֆուտբոլի երբեմնի ճանաչված ու տիտղոսակիր ակումբներից մեկի՝ Բուդապեշտի «Գոնվեդի» հետ: Ճիշտ է, թիմն այժմ հանդես է գալիս առաջին խմբում, որտեղ գերազանց ելույթների շնորհիվ կրկին բարձրագույն խմբի ուղեգիր է նվաճել: «Գոնվեդն» աչի է ընկել իր արդյունավետ խաղով՝ խփելով 100-ից ավելի գոլեր: ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարին «Գոնվեդը» մասնակցում է երկրի գավաթի եզրափակիչ մտնելու շնորհիվ: Եզրափակիչում թիմը 1-3 հաշվով զիջել է երկրի չեմպիոն «Ֆերենցվարոշին», որը 20-րդ անգամ նվաճեց պատվավոր մրցանակը: Եվ քանի որ «Ֆերենցվարոշը» մասնակցելու է չեմպիոնների լիգայի մրցաշարին, ուստի «Գոնվեդն» իրավունք ստացավ Հունգարիան ներկայացնել ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում: «Միկան» ընթացիկ մրցաշրջանում հաջող է հանդես գալիս եւ, կարծում ենք, թիմն ի վիճակի կլինի լուրջ մրցակցության: Միայն թե անհրաժեշտ է համարձակ գործել, շեշտը դնել հարձակողական գործողությունների վրա: Հուսանք, որ դա «Միկային» կհաջողվի:

Հոլանդացիները չեն ուզում աշխատել հավաքականի խաղերի օրերին

Այսօր եւ վաղը ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնությունում կկայանան կիսաեզրափակիչ հանդիպումները: Հունաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Օսսո Ռեհագելը չեխերի հետ հանդիպումից առաջ նշել է, որ հաղթողի հավակնորդ է համարում Չեխիայի ընտրանուն. «Չեխերն այդ խաղում հաղթողի հիմնական հավակնորդն են, այդ մասին երկու կարծիք լինել չի կարող: Չեխերը միշտ էլ խաղային լավ որակներով օժտված ֆուտբոլիստներ են ունեցել, եւ դա այժմ էլ ապացուցում են: Կտեսնենք, թե կհաջողվի՞ մեզ հրացնել գոլային պահերը եւ մտնել եզրափակիչ»:

Ի դեպ, այդ խաղում չեխերի կազմում վնասվածքի հետեւանքով կբացակայի կիսապաշտպան Մարտին Յիրանեկը: Ամենայն հավանականությամբ նրան կփոխարինի Զդենեկ Գրիգերան: Հոլանդացիները պորտուգալացիների հետ խաղում եւս կորուստ կունենան: Վնասվածքի պատճառով խաղին չի մասնակցի հավաքականի ավագ Ֆրանկ դե Բուրը: Ի դեպ, Հունաստանի հավաքականի հաջող մրցելույթները մեծ ոգեւորություն են առաջացրել ֆուտբոլասերների շրջանում: Երկրի տուրիստական կազմակերպությունները մի քանի հազար հայտ են ստացել հույն երկրպագուներից, որոնք ցանկանում են ներկա գտնվել Չեխիայի հետ կիսաեզրափակիչ հանդիպմանը: Սպասվում է, որ մարզադաշտում խաղը կդիտեն 10 հազար հույն ֆուտբոլասերներ: Ընդ որում, Հունաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան ֆուտբոլասերներին զգուշացրել է, որ ինքնուրույն կերպով Պորտուգալիա մեկնողները խաղի տոմսերը կգնեն մի քանի անգամ ավելի թանկ գնով, քան իրական գինն է (90 եվրո):

Հոլանդացի երկրպագուներն էլ պատրաստվում են մեկնել Պորտուգալիա եւ միանալ արդեն այնտեղ գտնվող իրենց հայրենակից ֆանատներին: Ի դեպ, նկատվել է, որ Հոլանդիայի հավաքականի հանդիպումների օրերին աշխատանքից բացակայողների թիվը զգալիորեն աճում է երկրում: Այսպես, ըվեդների հետ խաղի օրն աշխատանքից բացակայողների թիվը 20 տոկոսով գերազանցել է այն մարդկանց թիվը, ովքեր հիվանդության պատրվակով աշխատանքի չէին գնացել Լատվիայի հավաքականի հետ խաղի օրը:

Ֆրանսիացիները նոր մարզիչ են որոնում

Ինչպես հայտնի է, դեռեւս մինչեւ Եվրոպայի առաջնության մեկնարկը Ֆրանսիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ժակ Սանտինին պայմանագիր էր կնքել անգլիական «Տոտենհեմի» հետ: Ուստի այժմ Ֆրանսիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան նոր գլխավոր մարզչի որոնումների մեջ է: Ֆեդերացիայի նախագահ Կլոդ Սիմոնեն հայտնել է, որ գլխավոր մարզչի պատասխանի 9 թեկնածու կա: Գլխավոր հավակնորդներն են Ժան Տիգանան եւ Լորան Բլանը: Վերջնական որոշումը կընդունվի հուլիսի 9-ին: Միշել Պլատինիի կարծիքով, հավաքականը գլխավորելու պատիվը պետք է տրվի Ժան Տիգանային, որը Լորան Բլանի համեմատ մարզչական զգալի փորձ ունի: Իսկ ահա ֆեդերացիայի նախագահը հակված է Բլանի նշանակմանը:

Հակոբյանն առայժմ զիջում է Ադամսին

Տրիպոլիում անցկացվող շախմատի աշխարհի առաջնությունում ասպարեզում մնացած 8 ուժեղագույն շախմատիստներն անցկացրին քառորդ եզրափակիչի առաջին հանդիպումները: Ցավոք, անհաջող էր Վլադիմիր Հակոբյանի ելույթը: Առաջին տուրում սեւ խաղաքարերով Վլադիմիրը զիջեց անգլիացի գրոսմայստեր Մայքլ Ադամսին, որն իր վարկանիշով (2731) տեղ է զբաղեցնում աշխարհի լավագույն շախմատիստների ցանկում: Հենց խաղասկզբից Ադամսն ուժեղ գրոհ ձեռնարկեց մրցակցի արքայական թեւում: Արդյունքում Ադամսը 25 դաշտում անցողիկ մեկ ավելի զինվոր ունեցավ, ինչն էլ փաստորեն վճռեց մրցակցության ելքը: 54-րդ քայլին Հակոբյանն իրեն պարտված ճանաչեց: Հատկանշական է, որ քառորդ եզրափակիչի բոլոր չորս պարտիաներում էլ հաջողությունն ուղեկցեց սպիտակ խաղաքարերով խաղացող շախմատիստին: Թոփալովը, որը Տրիպոլիում գերազանց արդյունք է ցույց տալիս (8 պարտիաներում կորցնելով միայն կես միավոր), հաղթեց Անդրեյ Խառլովին: Հարկ է նշել, որ Թոփալովը մրցաշարի մասնակիցներից ամենաբարձր վարկանիշն ունի (2737), իսկ Խառլովն իր վարկանիշով (2593) զբաղեցնում է 73-րդ հորիզոնականը: Սպիտակները հաղթանակ տոնեցին նաեւ Դոմինգուեզ-Ռաջաբով եւ Կասիմջանով-Գրիչչուկ պարտիաներում:

Երեկ ուշ երեկոյան կայացան 2-րդ տուրի պարտիաները: Անհրաժեշտության դեպքում մրցակիցները պետք է անցկացնեին նաեւ լրացուցիչ պարտիաներ:

Զիդանը լավագույնն էր խմբային մրցաշարում

JVC ընկերությունն ինտերնետային ցանցի միջոցով հարցում է անցկացնում՝ որոշելու Եվրոպայի առաջնության լավագույն ֆուտբոլիստին: Հարցման արդյունքներով խմբային մրցաշարի հանդիպումների լավագույն ֆուտբոլիստ է ճանաչվել Զինեդին Զիդանը: Լավագույն հնգյակում տեղ են զբաղեցրել նաեւ Ուեյն Ռունին (Անգլիա), Պավել Նեդվեդը (Չեխիա), Քրիստիանու Ռոնալդուն (Պորտուգալիա), Հենրիկ Լարսոնը (Շվեդիա):

Ի դեպ, Զիդանի հետագա մասնակցությունը Ֆրանսիայի հավաքականի կազմում դեռեւս անորոշ է: Զիդանը հայտարարել է, որ դեռեւս այս մասին որոշում չի կայացրել:

Նա նշել է, որ մինչեւ աշխարհի առաջնության մեկնարկն ինքը վերջնականապես որոշում կկայացնի:

Հենմանը լուծել է իր վրեժը շվեյցարացիներից

Ուիմբլդոնում իրենց մրցավեճն են շարունակում թենիսիստները: Տղամարդկանց մրցաշարում արդեն հայտնի են քառորդ եզրափակիչի բոլոր մասնակիցները: Նրանց թվում է անգլիացի Թիմ Հենմանը: Հետաքրքրական է, որ Մարկ Ֆիլիպուսիսին հաղթելուց հետո (6–2, 7–5, 6–7, 7–6) Հենմանն անդրադարձել է ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության Անգլիա-Շվեյցարիա հանդիպման մրցավարությանը. «Եթե հանդիպումը վարեր նորմալ մրցավար, այլ ոչ թե շվեյցարացի Ուրս Մայերը, ապա նա կհաշվեր անգլիացիների խփած գոլը: Ես արդեն շվեյցարացիներից վրեժ եմ լուծել (2-րդ փուլում նա հաղթել էր շվեյցարացի Իվո Խոյբերգերին): Գիտեմ, որ շատերը երազում էին կիրակի օրն ականատես լինել եզրափակիչ հանդիպումներին մեր մասնակցությամբ: Առաջինը չստացվեց. Անգլիայի հավաքականը դուրս մնաց պայքարից: Իսկ ես կաշխատեմ հաջող հանդես գալ, որպեսզի հաղթեմ Ուիմբլդոնում»:

Պայքարը շարունակում է նաեւ Լլեյթոն Հյուիթը, որը պարտության մատնեց Կառլոս Մոյային (6–4, 6–2, 4–6, 7–6): Պայքարը շարունակում են նաեւ Գրոշանը, Մայերը, Ֆեդերերը, Անչիչը, Շալկենը եւ Ռոդիկը:

Կանանց մրցաշարում պայքարից դուրս մնաց Մագդալենա Մալեեւա-Բերբերյանը, որը երկու խաղափուլում միեւնույն 4–6 հաշվով զիջեց Սպրեմին: Նույնպիսի հաշվով Լինդսեյ Դեւենպորտը հաղթեց Զվոնարյովային: Շարապովան ավելի ուժեղ գտնվեց Ֆրեզերի հետ մրցամարտում (6–4, 7–5): Հաջորդ փուլ է մտել նաեւ Սուգիյաման՝ հաղթելով Տանասուգարնին (6–3, 7–5):

Եզրափակիչը վստահվել է Մարկուս Մերկին

Հուլիսի 4-ին Լիսաբոնում կայանալիք եզրափակիչ հանդիպումը կվարի գերմանացի մրցավար Մարկուս Մերկը: Չեխիա-Հունաստան կիսաեզրափակիչ հանդիպումը վստահվել է իտալացի հանրահայտ մրցավար Պիերլուիջի Կոլինային: Ռուսաստանցի Վալենտին Իվանովը նշանակվել է այդ խաղի պահեստային մրցավար: Իսկ կիսաեզրափակիչ մյուս խաղը Պորտուգալիայի եւ Հոլանդիայի հավաքականների միջեւ կսպասարկի շվեդ Անդերս Ֆրիսկը:

Կարգազանցները կպատժվեն

Հուլիսի 1-ից ՖԻՖԱ-ի որոշմամբ ուժի մեջ կմտնի նոր կարգ, որի համաձայն դեղին քարտով կպատժվեն այն ֆուտբոլիստները, ովքեր գոլ խփելուց հետո կհանեն իրենց մարզաշապիկը: ՖԻՖԱ-ի ներկայացուցիչը տեղեկացրել է, որ այսուհետեւ չի թույլատրվի ուրախությունն արտահայտելու այդ յուրօրինակ ձեւը:

Էջը պատրաստց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության հուշադրամների հատման համար մրցույթի կազմակերպման մասին

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը (այսուհետեւ՝ «Բանկ») հայտարարում է բաց միջազգային մրցույթ Հայաստանի Հանրապետության չորս (երկու ոսկյա եւ երկու արծաթյա) հուշադրամների հատման եւ մատակարարման համար:

Մրցույթի ծածկագիրն է «CBA COINS - 04»:

Մրցույթին կարող են մասնակցել Բանկի կողմից հրավեր ստացած դրամահատարանները եւ ցանկացած այլ կազմակերպություններ, որոնք ունեն անհրաժեշտ մասնագիտական, տեխնիկական, ֆինանսական միջոցներ, նյութական եւ աշխատանքային ռեսուրսներ: Մրցույթին չեն կարող մասնակցել անվճարունակ, լուծարման գործընթացում սնանկ ճանաչված կազմակերպությունները:

Մրցույթին մասնակցելու համար նախավճար չի պահանջվում:

Մրցույթի կազմակերպման վայրն է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը: Մրցութային առաջարկությունները պետք է առձեռն կամ փոստային ծառայության միջոցով ներկայացվեն հետեւյալ հասցեով. Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երեւան 375010, Վազգեն Սարգսյանի փողոց 6, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ:

Մրցութային առաջարկությունների ընդունման վերջին ժամկետն է 2004 թ. օգոստոսի 17-ը, ժ. 12:00:

Մրցույթի մասնակիցների կողմից ներկայացված առաջարկությունները բացվելու են մրցութային հանձնաժողովի 2004 թ. օգոստոսի 20-ին, ժ.12-ին կայանալիք հատուկ նիստում:

Մրցույթի արդյունքները ամփոփվելու են եւ մրցույթի հաղթողը ճանաչվելու է մրցութային հանձնաժողովի 2004 թ. սեպտեմբերի 14-ին, ժ.12-ին կայանալիք նիստում:

Բանկի եւ մրցույթում հաղթող ճանաչված մասնակցի միջեւ պայմանագիրը ստորագրվում է մրցույթի ավարտից հետո քսան օրվա ընթացքում, եթե կողմերի համաձայնությամբ այլ ժամկետ չի սահմանվում:

Թողարկվող հուշադրամների հիմնական տվյալները հետեւյալն են.

Անվանումը	Անվանական արժեքը	Մետաղը եւ հարգը	Քաշը, գր.	Տրամագիծը, մմ.	Ոսկի	Դրամատարը	Քանակը
Արիլ Գորկու ծննդյան 100-ամյակ	10.000 դրամ	ոսկի, 9990	8,6	22,0	պրուֆ	սեամ-նավոր	1000
Մարիամ Սարյանի ծննդյան 125-ամյակ	10.000 դրամ	ոսկի, 9990	8,6	22,0	պրուֆ	սեամ-նավոր	1000
Գանձասարի վանք	100 դրամ	արծաթ, 9990	31,1	38,0	պրուֆ	սեամ-նավոր	500
Անանիա Շիրակացու ծննդյան 1400-ամյակ	100 դրամ	արծաթ, 9990	31,1	40,0	պրուֆ	սեամ-նավոր	500

Մրցութային ընտրությունը կատարվելու է յուրաքանչյուր հուշադրամի համար առանձին եւ հնարավոր է, որ ամեն հուշադրամի համար ճանաչվի առանձին հաղթող:

Հրապարակային մրցույթի անցկացման կարգը

1. Մրցութային առաջարկությունը ներկայացվում է երկու փակ եւ սոսնձված ծրարներում:

2. Մրցութային առաջարկությունը կազմվում է հայերեն, անգլերեն կամ ռուսերեն: Առաջարկության տեքստում չպետք է լինեն ջնջումներ, ուղղումներ, լրացումներ: Մրցութային առաջարկության բոլոր գները պետք է ներկայացված լինեն եվրոյով:

3. Մրցութային առաջարկությունների առաջին ծրարի վրա կատարվում են հետեւյալ գրառումները. Բանկի հասցեն, մրցույթի ծածկագիրը (եվրկամ մասնակցի ցանկությամբ մրցույթի անվանումը), «մրցույթի պայմաններ» բառերը, «չբացել մինչեւ մրցույթի հայտերի բացման նիստը» բառերը, մասնակցի անվանումը (կամ մասնակցի ցանկությամբ ծածկանունը), գտնվելու վայրը եւ հեռախոսահամարը: Առաջին ծրարով ներկայացվում են միայն մասնակցի կողմից առաջարկվող մրցույթի պայմանները (կնվելիք պայմանագրի էական պայմանների առաջարկը), այդ թվում.

– մեկ հուշադրամի արտադրության, նեռայալ ոսկու կամ արծաթի արժեքը, փաթեթավորման, ապահովագրման եւ մինչեւ Երեւանի օդանավակայան փոխադրման գինը,

– եթե մրցույթի մասնակիցը նախատեսում է հուշադրամները տրամադրել տուփերով, ապա առանձին նշվում է նաեւ տուփի գինը,

– հուշադրամների առաքման ժամկետը,

– մրցույթի մասնակցի կողմից առաջարկվող վճարման պայմանները:

Երկրորդ ծրարի վրա կատարվում են հետեւյալ գրառումները. Բանկի հասցեն, մրցույթի ծածկագիրը (եվկամ մրցույթի անվանումը), «չբացել մինչեւ մրցույթի հայտերի բացման նիստը» բառերը, մասնակցի անվանումը, գտնվելու վայրը եւ հեռախոսահամարը: Երկրորդ ծրարով ներկայացվում են հրապարակային մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը եւ տեղեկությունները, այդ թվում՝

– մրցույթի մասնակցի տվյալները՝ անվանումը, գտնվելու վայրը (հասցեն), հեռախոսահամարը, ձեռնարկությունների պետական ռեգիստրի կողմից տրված վկայականի պատճեն,

– տեղեկություններ նախկինում նման ոլորտում այլ կազմակերպությունների հետ համագործակցելու մասին,

– մետաղադրամների հատման համար անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների առկայության եւ վիճակի մասին տեղեկատվություն,

– այլ փաստաթղթեր, մրցույթի մասնակցի հայեցողությամբ:

Այն մրցութային առաջարկությունները, որոնք չեն համապատասխանում ստորեւ ներկայացված պահանջներին, ինչպես նաեւ հայտերի ներկայացման ժամկետին, մերժվում են մրցութային հանձնաժողովի կողմից եւ վերադարձվում են մասնակցին:

4. Բանկը պատասխանատու չէ մրցույթի մասնակիցների այն ծախսերի համար, որոնք պայմանավորված են մրցութային առաջարկությունների նախապատրաստման եւ ուղարկման համար՝ անկախ մրցույթի արդյունքներից:

5. Մրցույթի մասնակիցները մինչեւ մրցութային առաջարկությունները ներկայացնելու ժամկետի ավարտը կարող են փոփոխել կամ հետ վերցնել առաջարկությունները: Փոփոխությունը կատարվում է մրցութային առաջարկությունները ներկայացնելու համար նախատեսված կարգով՝ համապատասխան ծրարի վրա ավելացնելով «փոփոխում» բառը:

6. Բանկը կարող է սույն հայտարարությունում փոփոխություններ կատարել մինչեւ մրցութային առաջարկությունների ամփոփման եւ մրցույթի հաղթողին ճանաչելու օրը: Բանկը հայտարարության փոփոխության դեպքում չի կրում մասնակիցների կողմից կրած վնասների ռիսկը:

Մրցույթի մասնակիցները եւ նրանց ներկայացուցիչները կարող են «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվող հրապարակային մրցույթների կազմակերպման մասին» կանոնակարգով սահմանված կարգով ներկա գտնվել մրցութային առաջարկությունների բացման եւ ամփոփման նիստերին, ծանոթանալ նիստերի արձանագրություններին եւ պատճենահանել դրանք:

Սույնով Բանկը տեղեկացնում է մասնակիցներին, որ մինչեւ մրցութային առաջարկությունների ամփոփման եւ մրցույթի հաղթողին որոշելու օրը մրցութային հանձնաժողովը իրավունք ունի հրաժարվել մրցույթ անցկացնելուց: Բանկը մրցույթ անցկացնելուց հրաժարվելու դեպքում չի կրում մասնակիցների կողմից կրած իրական վնասների ռիսկը:

Սույնով Բանկը տեղեկացնում է, որ հրապարակային մրցույթի միջոցով համապատասխան պայմանագիր կնքելու ցանկություն հայտնած անձանց ցանկությամբ մասնակիցներին անվճար տրամադրվում է «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվող հրապարակային մրցույթների կազմակերպման մասին» կանոնակարգը:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 30.06.2004թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	534.49	529.10	539.80
EUR	1	ԵՎՐՈ	650.42	646.50	654.30
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	18.41	17.30	19.50

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA LOG ON TO
www.azg.am,
www2.azg.am
IN ARMENIAN, RUSSIAN, ENGLISH AND TURKISH

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է մրցույթ հուշադրամների դիզայնի ընտրության համար հետեւյալ թեմաներով՝

★ Արիլ Գորկու ծննդյան 100-ամյակ (մեկ ոսկե թողարկում).

★ Գանձասարի վանք (մեկ արծաթե թողարկում).

★ Մարտիրոս Սարյանի ծննդյան 125-ամյակ (մեկ ոսկե թողարկում).

★ Անանիա Շիրակացու ծննդյան 1400-ամյակ (մեկ արծաթե թողարկում):

Մրցույթին կարող են մասնակցել բոլոր ցանկացողները:

Հուշադրամների դիզայնի նկատմամբ հիմնական պահանջներն են՝

Տրամագիծը

★ Ոսկե հուշադրամների համար - 22,0 մմ,

★ Արծաթե հուշադրամների համար - 40,0 մմ:

Դիմերեսը

«Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ» գրառումը:

Թողարկման տարեթիվը՝ «2004», Արիլ Գորկու ծննդյան 100-ամյակին ու Գանձասարի վանքին նվիրված հուշադրամների համար, եւ «2005՝ Մարտիրոս Սարյանի ծննդյան 125-ամյակին ու Անանիա Շիրակացու ծննդյան 1400-ամյակին նվիրված հուշադրամների համար:

Անվանական արժեքը՝ «10000 դրամ» ոսկե հուշադրամների եւ «100 դրամ»՝ արծաթե հուշադրամների համար:

Դարձերեսը

Գրառումները հայերեն եւ անգլերեն լեզուներով:

Մրցութային առաջարկությունները ներկայացվում են յուրաքանչյուր հուշադրամի երկու երեսների ուրվագծերի տեսքով, A4 չափսի թղթի վրա երկու տարբերակներով (երկու չափով)՝ ոսկե հուշադրամների համար 22,0 մմ եւ 100,0 մմ տրամագծով, իսկ արծաթե հուշադրամների համար 40,0 մմ եւ 100,0 մմ: Նույն թղթի վրա նշվում է հեղինակի կոդը՝ տառերի կամ թվերի որեւէ կապակցություն, առանց նշելու անունը եւ ազգանունը: Հեղինակի անունը, ազգանունը, հասցեն, հեռախոսի համարը եւ կոդը նշվում են առանձին թղթի վրա, որը փակ ծրարով կցվում է հուշադրամի ուրվագծերին: Հուշադրամի ուրվագծերը եւ նշված փակ ծրարը ներկայացվում են Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ, մեկ ընդհանուր փակ ծրարով, որի վրա նշվում են Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի հասցեն, «Հուշադրամի դիզայնի ընտրության մրցութային հանձնաժողովին» եւ «Չբացել մինչեւ 2004 թ. հուլիսի 30-ը ժ. 1200 » գրառումները:

Մրցութային ընտրությունը կատարվում է յուրաքանչյուր հուշադրամի համար առանձին եւ հնարավոր է, որ լավագույն ճանաչված հուշադրամների ուրվագծերը կատարված լինեն տարբեր հեղինակների կողմից: Լավագույն ճանաչված յուրաքանչյուր հուշադրամի ուրվագծերի (դիմերես եւ դարձերես) համար սահմանվում է մրցանակային գումար 100.000 դրամ, ինչպես նաեւ նույն թողարկման մեկ հուշադրամ:

Մրցութային առաջարկությունները ընդունվում են Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում, Վազգեն Սարգսյանի 6 հասցեով, մինչեւ 2004 թ. հուլիսի 30-ը, ժամը 1200:

Տեղեկությունների համար զանգահարել 56-16-55 հեռախոսահամարով:

ՀԲ մամուլի ծառայություն

ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը հունիսի 29-ի նիստում, որը վարում էր բանկի նախագահ Տ. Սարգսյանը, հաստատեց «ՀՀ տարածքում գործող բանկերի կողմից անկախ աուդիտորական կազմակերպության ընտրության կարգը», մեկ այլ որոշմամբ փոփոխություններ կատարվեցին «ՀՀ ԿԲ արտաքին ակտիվների եւ արտաքին պարտավորությունների հաշվարկման» կարգում:

ԿԲ խորհրդի որոշմամբ արտարժույթի առք ու վաճառքի լիցենզիաներ տրամադրվեցին «Ստոխբրոք» ՍՊԸ-ին, անհատ ձեռնարկատեր Սոֆյա Բաղդասարյանին: Ուժը կորցրած ճանաչվեցին Ա. Նալբանյանին տրամադրված թիվ 361, «Բրոքլենդ» ՍՊԸ արժութային դիլերի թիվ 14 լիցենզիաները: Խորհուրդը համաձայնություն տվեց «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ «Հրազդան» մասնաճյուղի գործունեության վայրի փոփոխությանը՝ ք. Հրազդան, Սպանդարյան փող. թիվ 19 հասցեով:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՏՐԱՎԵՐ

Հուլիսի 2-ին, ժ. 16:00-ին, «Սփյուռք» գիտակրթական կենտրոնի ընթերցարահում տեղի կունենա «Հայրենիքի ձայն» շաբաթաթերթի բազմամյա խմբագիր, հանգուցյալ Լեւոն Զաքարյանի «Արեւմտահայ արժեքներ» անհատական ֆոնդի բացման հանդեսը:

Մուտքն ազատ է:

Հասցեն՝ Երեւան, Ալեք Մանուկյան 13, Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի բանասիրականի մասնաշենք, 4-րդ հարկ:

«Թիկնաղահ» ֆոլեջ
Կարդալ **TV ալիք**
շաբաթաթերթի
վերջին էջում

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱՆՎՃԱՐ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հուլիսի 2-8-ը **«Շենգավիթ»** բժշկական կենտրոնում, մարդասիրական առաքելության շրջանակներում, մանկաբարձ-գինեկոլոգ, Իրվինի համալսարանի (ԱՄՆ, Կալիֆորնիա) **պրոֆեսոր Պ. Քոյջյանի** կողմից գինեկոլոգիական հիվանդների անվճար խորհրդատվություններ են անցկացվում: Հիվանդների հետազոտությունն ու բուժումը կանցկացվի նորագույն տեխնոլոգիաների եւ մեթոդիկաների օգտագործմամբ, որոնք ներառում են ներդիտումային եւ որովայնադիտումային մեթոդները:

Հասցե. Մանանդյան-9, հեռ. 44-50-30, 44-50-10:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 56-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 29.06.2004 Գինը՝ 100 դրամ